

לויק מ-4

כנס מפקדי מעוזים - נערך ב-7.3.74

בריתים

האלוף קלמן מגן : מסיבות כנראה של כוונות או כל מיני סיבות אחרות, לא הגיעו כל המוזמנים שהיו צריכים להגיע, אבל אנחנו רוצים בכל אופן לסיים היום את מה שהתחלנו. אנחנו נעשה את זה עם אלה שנוכחים פה באולם, ואלה שלא היו פעם שעברה, ישלימו את מה שיש להם להשלום. אנחנו נעשה דיון חופשי קצר אחרי זה, וכשה נסיים את החלק הראשון של 2 הכנסים, של זה שהיה בשבוע שעבר והנוכחי.

מפקד הכפר סגן וישנצקי אלי : קצין מאגר בצאתו למילואים ב-23 בספט'. הגעתי למעוז ערב ראש השנה, כשבמעוז עצמו החברה הסדירים הם נחל"אים, המפקד האורגאני שלהם הגיע גם שבוע לפני כן למעוז. לדעתי מבחינת האיושום, האנשים לא היו מוכנים מבחינת אימון. עשיתי להם תירגול אחד של מעד מבוצר, אז התלוצצתי ואמרתי להם: "שמזלי שאני לא צריך להלחם איתכם". אך אחרי זה, לנעשה, התאכזבתי לטובה. היו 2 חיילים מגדוד 50 ולייתר לא היה שום מושג בלחימת יעד מבוצר הקצין השני, עודד, יצא להופשה ביום שני שלאחר אה"ש, כך שאני נשארתי במעוז. במשך השבוע שלפני יוה"כ, היתה כוונת רגילה למעשה, מרגע שאני נכנסתי למעוז היתה כוונת מסוימת, לאחר שהורידו את 13 המינים, היתה עוד עמדה, מפקדים בתצפיות-כוונות רגילה שלא נראה למישהו שזה רציני. (כמו שנאמר בשבוע שעבר).

יום שבת, היה רגיל. קיבלתי כל הזמן הודעה על כוונות, אך הודעה ראשונה של משהו שהולך להיות קבילתי ב-^{13.50}0.150, מילה ראשונה, וזה היה להכנס לכוונות ספינה. זאת היתה המילה הראשונה והיחידה שקיבלתי. הצלחנו להכנס, כלומר: אח האנשים הכנסתי לבונקרים, גם הקשר ואני נכנסנו לעמדת הפריסקופ.

ב-0200 בדיוק היתה הפגזה קשה כשלאחר כמה רגעים קיבלתי פגיעה בעמדת הפריסקופ ולא ראיתי יותר. מולנו (אם מישהו מכיר) בצד השני ישנו מוצב הצינורות ואי הטנקים, כשברור לי שממה שפחדתי זה ממוצב הצינורות שנמצא מצידה השני שלה תעלה. בכל אופן, לא היה לי כבר מה לעשות בעמדת הפריסקופ יצאתי ועשיתי סיבוב בחמ"ל. ואז היו בין 12 ל-15 סירות קומנדו שהיו כבר במחצית הדרך לתעלה ממוצב הצינורות אלינו. אחת הבעיות הקשות ביותר שהיתה ללזה היה החלם הראשוני של החיילים. אני לא מדבר על זה שאנשים שהיו פעם ראשונה תחת אש, הבעיה היא שלא היתה להם שום הכנה או מילה על מלחמה. גם אני לא קיבלתי מילה על אפשרות של מלחמה שתהיה מתי שהוא, או מתחת אי ההפגזה נמשכת וברגע שראיתיאאת הסירות הצלחתי להכנס לחמ"ל ושם אני זוכר, עכשיו, כשיצאתי היתה פשוט צעקה "שעולים עלינו". לדעתי זה היה הרגע הקשו ביותר בכל הלחימה, החברה היו שוק, שום דבר לא עזר. ואני דיברתי אחרי שחזרנו עם האנשים, הם לא ידעו בכלל מה קרה איתם והרגעים הראשונים הם היו הקשים ביותר. בכל אופן, בהתחלה יצאתי החוצה, ובכמה הרגעים הראשונים אני התחלתי עם מיקלעון ונקבתי כמה סירות. אח"כ רונני מאיילות שנהרג לאחר מכן הוא הצליח להפעיל מאג באחת העמדות ובזה למעשה השמדנו את כל הסירות ש שנסחפו אחרי זה לכיון המזח.

יצאת עם אנשים, לא לבד ? מח"ט :
בהתחלה יצאתי לבד, רציני לקחת אבל אף אחד לא יצא איתי. לאחר מכן (אני לא מפקד הכפר :)

יודע כמה זמן, בשבילי נ כל אופן זה היה הרבה מאד) אני מהחמ"ל עצמו תפסתי
 מיקלען ועוד אחד מהחיילים עם 2 הגורים ואלה היו כמה רגעים ראשונים ששטו אף
 אחד לא ירת. אחרי זה הצליח רונני עם המאנ ^{למעשה בשלב הזה התברר לי שהיטלנו}
 אח כל הכה הרגיני בחפז וזמשם חוץ מצרורות בודדים כבר לא הטרידו אותנו בנושך
 כל הלחימה. במקביל באותו זמן כ-ק"מ וצגי צפונית לנו (איפוא שהתעלה קצת עושה
 עיקול) היכינו את ראש הנשר שלהם. באותו זמן עבר חי"ר יצרי, זה היה בערך ליד
 מוצב האוייב.

למעשה כל העסק של הלחימה איתם בחשך בערך עד הצהריים. היתה לי שעה. שעתיים
 של הפוגה ^{מי שמכיר את המוצב, 150 מ' מהפתח שלי ישנה סוללת עפר גבוהה שמטרתו}
 (נך אני מכין) להסתיר את הדרך מהגד חשני ואחצת הבעיות הקשות של הלחימה, המצר
 הגיעו דוך ראש הנשר שהם עשו מצפון לכיוון השער הם יכלו לרגיע 150 מ' מהמעוז
 כשהם נמצאים בשטח מח ואני לא יכול לראות אותם.

כאשר האש נפסקה אני התחלתי לטרוח מעמדה תצמית את הנברונים שגוד עברו יפה מאוד
 אני זוכר הם העלו שם דחפורים לפרוץ את הסוללות והיו פגיעות יפות. ^{לאחר מכן, כל יו}
 שבת, לא העבירו שם רכב כבד. החי"ר הגיע 150 מ' מהמוצב, התמקם על הסוללה ומשנ
 כל הזמן ירד אש שטוחה מסלולי. ^{בהתקפה הראשונה שחיתה עם מוצב הצינורת נהרג סמל}
~~המוצב, נדב מדורות, המ"כ שלי. נפל טנז ליד העמדה שלו~~
~~כל זמן הטווח, ביום שבת כלילת בשעות בין 1100/1200 עשיתי חבירה עם~~
 חיילים - 101 שוכנס עם הטנק. עוד אחת הבעיות הרציניות זה שכל הזמן דיברנו על חבירו
 טנקים עם מעוזים ואף עשינו הרבה תרגולים אבל, אף פעם לא עשיתי את התירגול עם טני
 אלא תמיד עם זלדה או זחל"ם.

עכשיו, כשהטנק נכנס התברר שהפתח היה צר מדי והוא הרס את הפתח ולאחר מכן הפגזה
 להפגזה הייתי בא ושם פה גדר ושם גדר, ^{אני זוכר שביום שני ניסיתי לשים מוקשי תאורו}
 (אני חושב שזה היה עם דן שוכרן לא ידעתי לשים את המוקשים). ^{ודן הסביר לי איך}
 לשים את המוקשים.
 חיים נכנס והסתבך היטב בפתח חילצתי את הסמל ההרוג והמ"כ הפצוע, והוא יצא בשלום,
 לאל שבת היה די שקט.

הטנק בנס בלילה ?
 כן, בין 1100 ל-1200 כלילת. כל ליל שבת אני זוכר ששמעתי כל הזמן את טירטור הסירה
 שחעבירו את החי"ר. הם העבירו אל הצנן את הכוחות שלהם לצד שלנו, תאורה - אני זוכר
 שבהתחלה היתה לי ולאחר מכן נגמרה התחמושת, ניסיתי להפעיל אותו זמן אה ה-8 שלי.
 מש"ק מרגמות היה בחופשה כך שזאת היתה הפעם הראשונה שראיתי מרגמה 81 מקוב, זה
 והייתי צריך להפעיל אותה. עוד אחד הדברים שמאוד הרגיזו אותי, אני זוכר שיריתי כ-30
 פגזי תאורה ואני חושב ש-10 מהם אולי היו עם מצנחים ואני חוזר בפירושו. 10 אולי, היו ע
 מצנחים.

עם אור ראשון, אחרי ^{עארדי יצא} חיים יצא עם הטנק. היו התקפות מתסוללה שנמצאת
 150 מולנו אבל למעשה לא הטרידו. כל זמן שהיה חי"ר לא הטרידו אותם הרבה. מצב האני
 מצב האנשים - התקן היה 12 איש בהתחלה הגיע עוד קשר שהיה צריך לעשת הפיטה, נתקעו
 3 אנשי סדנא שבאו ביום שבת בבוקר לתקן את הגנרטור והגיע בערב יום כיפור מכשנ"יק.
 יום ראשון - אני כל הזמן בעמדה מטוח את הנשר שמתחילים להעביר טנקים על דוברות
 ונגמ"שים. על דוברות לא על ראש הנשר. לאחר שמנעתי להם בסרקטור שהם העלו, הוא
 נפל למים הם עשו כל מיני גאמצים להוציא אותו.

זאלה
 תשובה :

שאלה:

כאיזה שעה בערך התחיל לעבר רכב שלהם?

תשובה:

אני באמת לא יכול להגיד לך שעות. ביום ראשון דיו בבוקר. אני זוכר עם ציר ראשון כשראיתי שהתחילו להעביר לצד השני עם דוכרות. אחת הבעיות הקשות שלי ב-1961 לאחר שהנברונים הלכו זה שהיה לי קשה עם אוטילריה. אני זוכר שאני קיבלתי את קצת אבחה היה מאוד קשה, כי כשקיבלנו אותה הייתי מקבל כל פגז במשך 10-15 דקות, היה קשה מאד לטווח ואתם והמצרים למעשה התחלכו שט חופשי ובמאות. עבודה יפה שאני לא זכיתי לראות אותה אחרי זה, עשה ק' קישור או"ם שישב שם, והוא נכנס וחתה לאחד הנוכחים (המצרים ימין בתוכו). בטלפון טווח אותי באיפה מניעים המצרים.

כך שתמיד יכולתי לשחק עם האנשים. טה"כ היו לי בסוף 6 איש בעלמאות, במשך 15 יום כצלבאן גם להכניס את אנשי הסרנא.

ביום ראשון כל הזמן החקטות הי"ר הצלחתי להתזק אותם יפה. ביום ראשון, נכנסתי כן מבוקים מולנו אז היו לי 2 טאלים שעשו חזרה, יצאתי עם הטמן שנשאר לי וירדתי על הטנק בצוקה. עד היום אני לא יודע איך לא פגענו בלא לירד. אחרי זה הטנק ברח. אחרי יומיים הביוקרי הזאת לא היה ביצוק ואני לא יודע עד היום למה.

אחת החלומות שהיו לי במקום זה היה פרומה. כשאני באתי היום רומ"ה אך כשרציתי אותו במלחמה לא היה רומ"ה. עכשיו אני יוצא לצה"ל. מתברר שהסמל שיצא והוא היה חמוט על גרד ולכן לקח את הרומ"ה איתו. כך שלמעשה ביום ראשון נותרתי בלא גשק אנטי-טנקים.

כל הזמן ביטוחי לטווח, ירד שלם מאלס על הגשר ולמעשה הוא לא פגע. אבל היחיד פגיעה אחת יצא של גפ"ם ליד טנקים. ביום ראשון נדמה לי קיבלתי הודעה להמשיך לטווח את הגשר ביום שרציתם להשאיר אותו שלם לא צרכנו בחזיתנו. דבר זה במשך ער יום שני. ביום ראשון קליפה היה דסיק אזור על כוחותינו, אני לא יודע כמה זה עזר. ככל אומן, כליל ראשוני הם לא פגעו לגדרות כיוון שהם לא היו צריכים, הם עמדו כל הזמן על הסוללה ושפכו. יום שני כליפה אני זוכר שדיברתי אז עם דן שומרון, עב אז לא ידעתי מה המצב, לא קיבלתי שום דבר, אני חצלהתי להתזק מעמד לא עלו עלי טנקים וכל פעם אמרו לי להתזק כך את הלידה ביום שלמחרת יבואו כוחותינו וילינו אותנו, כך שאני לא דאגתי. התברר למעשה ביו טנקים חזירתי צרות.

ביום שני, דן שומרון אמר לנו שהלכו לנו 50 טנקים, הפסטנו שחם בקרב ולא במלחמה. אור כך הוא שאל אותי מאיפוא אני. אני הבנתי שהמצב לא טוב [התחלתי לעבור במוקרי החמוט] כדי לראות אם נשאר משהו לחטוף את השער. התחלתי לחשוב על כל המוגי הבדיון אבל לא היה שום דבר.

הדבר היחיד שנשאר זה מוקשי תאורה וגם אני זוכר שישבתי בקשר וחטבתי לי ביוק איך לנסר את זה. איך זה פעל - כבר לא הספקתי לראות. באותו זמן הכנתי שאנחנו נילנס ונחטב את כל בונקר החמושת להם"ל. למעשה, אז הבנתי שאנחנו נלכדו [אחרי כמה ימים] שאנו כולט נחרז בהם"ל ושעם נארגן את הלחימה. ביום שני בבוקר, קבלתי טלפון שבוהלל ארזם לטווח את ראש הגשר. אני כל הזמן הייתי בעמדת התצפית של מכשיר קלר וליחתי את הטווח שהיה מעביר את הטווח לסוללה. באותו זמן שירותה טלפון ישר לעברת התחלתי לעשות וקבלתי פגז של טנק בעמדה מהצד השני. אני זוכר עוד שהצלחתי להגיע להמ"ל ולם איכרת את הלידה את הלוב הלחימה הבא אני אספר ולמחרת שלחתי אותי שחזרתי מאצביק.

כל הזמן בבוקר הראיתי את הטלפון שלהם לסתקרום ובעמדה את הטלפון ה-160 מאחורי הטנק שלי באמת התעלמות המילוי להתקרב. אז החלטתי שעליתי על הטלפון, אבל לא ידעתי איך לעשות את זה. לא הייתי לי עם מה לקטוף אותם.

שני חילאים (רזי האתנו) נכסדו עם באאסיס, הם שלחו בוקר-אך החי"ר קיבלתי זל אתה קיבל כפזר במצח, זכר נשאר בטווח עם היום. באותו זמן המצב היה ליבנס ואזכר רב.

תעלות ריי קצר ואנחנו התבצרנו בתוך החמ"ל. היו לנו אז 3 פתחים (והטמל השני לקח את הפיקוד) סגרו אותם, כאשר בכל פתח ישב חייל וכל מי שהתקרב קיבל צרור. מבחינת התמושת ומזון לא היתה בעיה. זה היה ביום שני אחה"צ - לפנות ערב, למעשה הם היו כבר במעוז, והי"ר עלה עט להכיוורים. ואחריהם הטנקים שלא היה להם שום דבר שיחסום להם את הדרך. כבנט טנק, נעמד בפתח ואם זה המתח, פה נמצא החמ"ל. עד פה (?) אחר והשתלל לכל חור פגזים טנק ראשון גמר את התחמושת, יצא, ובא טנק שני. ואז חזרתי להכרה ושמעתי מה נעשה. זוף מרעש חזק וצפופים הטנק לא עשה כלום אבל בדבר אחר הוא כן עזר, הוא שפך את כל ערמות הזוג שהיו וטחם פתח אחר. מה שכן עשה הרבה זה במשך כל הלילה החיילים שלשלו פגזים עשן ורטט, עוזה אחר אני זוכר שסגרנו אותו עם מטה כך שהשריונים היו מחווצים תמיד ליד ולא יו לו להתגלגל פנימה.

החבנה בשלב זה היו זיי מרוססים מרימונים והגנרטור לא עבד, קשר עבר עוד בלילה (בליל שני ואז) כששבתה טנק השני הוא פיצח את הנל ומאז נשארנו בלי כלום. זה נמשך כל הלילה. בינתי קיבלתי את הפיקוד בחזרה ושלחתי איזה חייל (ניסיתי כל הזמן עם מק-25) שיוציא את האנטנה חווצה והוא גם נפגע. פעם אחת אני שמעתי בפרוש שהוא דיבר עם המ"ח. הם אמרים שהם לא זוכרים אבל בכל אופן אני שמעתי את המזח עונה להם. רציתי להודיע שאני במצב קריטי. באותו זמן אני הייתי שיניעו אלי כיון שלא ידעתי מה המצב.

ביום שלישי בכורך נתתי פקודה לכולם לשים את מסכות הגאז. ביום שלישי בצהריים זה כבר לא עזר גם מבחינת העשן והרימונים. כבר לא היה חמצן לקחת והרגשנו שאנחנו "הולכים". אף אחד לא נשב על שבי. אני גם לא חשבתי שהם יקחו אותנו בשבי. הגדרות שלנו היו מלאות בגווים מצרים ותארתי לעצמי שהם יתחממו בדבר כזה. ביום שלישי התחלנו להחנק ולפנות ערב שמענו בחוף צעקות בצרפתית, 2/3 מהצוות שלי היו עולים הרשים. באותו זמן עולה חרש מצ'ילה ~~(X)~~ ברה החוצה ושם הרגו אותו. התחלתי לנהל אותם את המשא ומתן.

הוא מספר לי שהם רוצים שנכנע ומבטיחים שלא יחרנו אותנו. המשא ומתן נמשך כ-20 דקות כשביננו היה משא ומתן שהטמל לא רצה להכנע ואני החלטתי שאני לוקח את צ'אנס. הספקנו לעט לעשות הלל, הקשר חשמיר את כל עניני הקשר. אני זוכר גם ארון של תיקי מסמכים שהשמדנו את הכל. שם היה עסק של 20 דקות. בטוף החלטנו שאנחנו יוצאים. אני יצאתי הראשון, אחרי הנלני ואחריו כל חמוצב. השביה היתה יפה. נשכתי לפני אל"מ.

שאלה : מה בקשר להפגזות האויב על חמוצב ?

תשובה . לפני כל ירידה עלינו הם היו מרביצים עלינו מאסיבות בהתחלה זה היה מ-160. אבל לפני כל התקפה היתה הרבצה. אתה מזכיר לי את ענין המאנים. ניום ראשון לפני הפגזה היונו יורדים מהשפניות ונתחללה היונו משאירים את המאנים למעלה. הלך לנו מאן אחד, והחבר'ד נשאר עם 7 מאנים. טובים. מזה למדנו שלפני כל הפגזה צריך לרדת עם מאנים ולמעשה אח"כ היונו צריכים לקופץ מהר למעלה ולתריץ. היו לי גם הרבצות טובות ביום שני של "אש על המעוז" היתה אש די טובה, ביום שני בלילה, קצת הרגיעו את המצרים בחמוצב עצמו.

חיים פרדמן: חייתי מ"מ במלחמה, פלוגה מ". יום שבת ב-2000 בצהריים השלחמה חמסה אותנו על הטנקים. ומ המ"ים היו אצל המג"ד לקב" עקודות, אנחנו היינו על הטנקים בצטיה לאישור שלהם. המטרה הסופית היתה להתמזר בשטח ולחנות. כמובן שהתקפת המטוסים בשעה 0205 שינתה את התוכנית ויצאנו על זחלים. הגענו לצומת כביש הרוחב והתחלנו לעלות צפונה, נעצרנו בדרך, (שינו לנו את התוכנית) וירדנו דרומה, לגזקה הדרומית התחלנו לנטוע לכיון הזמח, נסענו דרך עפר מציר עטיפה לכיון המזח. ז"א עברנו את כסיס הטילים, את ה"בנקנו" שברנו דרומה.

המג"ד גסע עם הנגמ"ש שלו נראש, בואחריו כל הפלוגה. פתאם שמענו צרור ולמק" של המ"פ (עלינו על מארב) "יזכנה ננה קדימו הסתער", זה היה אחרי זה בוצע. הסתבר שיש שם מארב של למע ה-100 איש הם שנכו נשטח מזק מאד עם כל כלי המשחית המתנייעים נדר טנקים בודקה וכנים למיניתה. היתה מכת אש רצינית בפעם הראשונה זה כלל פגזים מעיס מ ואש וקלעים שהיתה רצינית ביותר, (מיזרנו און המארב ותוך 8 דקות הרגנו כמעט את כולם. אחרים רצו והתחבאו אחרי חדרונות ראינו אותם ממש זוטלים על ארבע ובורזים. לקח קצת זמן עד שהתארגנו ריון שהתכנן היה גדול מאוד. ז"א למרות שהסתערנו כפי שצריך, היה בלון, אבי המשכנו ליון המזח. (בהמשך הדרך עלינו על עוד מארב, בערך באותו סדר גודל ואמקב היתה אוח חוגלת ופיזרנו אותם. הוציר הנה דוג מאוד גידה ואני לא יודע למה דווקא עליו, ואיך ידעו איפו ובאיזה עיקוק להסתתר. אני משער שהם גילו את זה בקשר בכל אופן היו 2 מארבים, עברנו את זה והגענו לסוללה שבין הו ער למזח, פרסנו שם לאורך הסוללה, עמדנו בעמדות וצפינו על המים בבורן שזאת היתה לשון ולכן צפינו גם על המים שבצד השני. לא ארע שום דבר, היו יריות מכיו המזח, מה-פר חיינו קצת רווקים ולא זיהינו יריות, בכל אופן הבנו שהמצב במוח הוא קשה. עד שעה 1230 לא קיבלנו שום הוראה להכנס למזח בשעה 1115 המ"פ קיבל הוראה לשלוח טנק לנטר משום שקיבלו דיווח שיש שם פצועים והרוג וצרכים להוציא אותם שאלו מי מכיר את הנזרה הדרומית כיון שאני היתי שם בתור חייל אמרתי שאני מכיר. נתנו לי את התדר של גודר החי"ר, כיצעתי ימס חבירה. ביקשתי שיהיה לי אדם בפתח הכפר. הגענוי לשם ובאנת חיכה לי נ-אדט. בצעתי הכל כמו בחירגולת. טובתתי את הטנק ונכנסתי כדי לקחת את ההרוג ולצאת. הפתח היה צר מדי ומבחינת טכנית לא היתה אפשרות להכניס טנק. את זה לא ראיתי ויכול להיות שהייתי גלויץ של מהירות, נכנסתי בכל זאת והסתכחתי בתיל שם, גירתי את העמדה שהיתה על חשער ונוצרו קונוסים, 2 מ' בערך של חוטו תייל.

לא רציתי להמשיך לנסוע מחשש של ניצוץ וכר'. הגעתי לכפר. האדם שחבר איתי היה סמל המעו הוא הסביר לי בריוק מה קורה איתם. (סמל המעוז נהרג אח"כ) ונכנסתי פנימה. בפתח שכב והרוג מכוסה. היו כמה פצועים אחו בצורה פנימית די רציני כמו שאלוי סיפר. (היו שם גם אנשי חוליית גנו טרור, שהגיעו בצהריים לתקן את הגנרטור שבמקום ונחקעו שם ~~XXXXXXXXXX~~ מה שעשיתי זה - את התוחן השארתי ליד הטנק. קיבלתי מסמל המעוז נרזן עצים והשארתי אותו ליר תפעק. קדצלענימטמלחץ את הקונוס עם הזרים (?) אדם אחד הכנסת פנימה כדי שיעזור בכל מה שצריך לעזור בתוך החמ"ל, אדם אחד שמתו בפתח עם עוזי ורימונים שמתו עלי כובע ושכמ"ל ועליתי למעלה לעמדה שעכשיו לפי הצירור אני רואה שזאת היתה עמדה מס' 7. היה שם מג'סט אל, עמד שם וטווח את הארטילריה. לפי מה שאני זוכר בכל פעם שהוא ביקש סיוע הוא קיבל. יריגו שם נפלי סוף, ז"א המג'יסט ירח לפעמים אלוי ירה, או שהמגיסט יצא להביא החמושת, אני קצת יריתי. בכל אופן, הייתי איתו בערך 4 שעות חוץ מקפיצות למעוז כוי לראות מה קורה עם האדם שלי ששמר שם, ולעזור לתוחן שניסה לחלץ את הזרים. ביקשתי בשעה 0230 רשות לעזוב את המקום, הצלחתי מעט לפנות את הזרים למרות שזה לא הספיק, אך ההלסחי שהכל על הבכזו של סנק לא שביש בתוך מעוז ביקשתי איסור לצאת. נדמה לי שזה היה ממג"ד החי"ר, הוא לא נתן אישור משום שדרן היצאה מהכפר מלאה מארבים וממוקשת. הודעתי למ"פ היחידה שהצלחתי ליצו עגו קשר (היה בטרס 25) שאין לי אישור לצאת. נשארתי שם עוד שעה ושוב ביקשתי אישור - לא קיבלתי. בסביבות 0400 קיבלתי אישור לבוא ולהצטרף לפלוגה. התוכנית המקורית היתה שאנן אקב את ההרוג והטצוע לתאג"ו שיתה קצת אחרי הנבורנים (מערבה לצידר, שם בין הנכרון לצידר היה התאג"ד). השינוי היה שאני לא לוקח אותם לתאג"ו אלא מצטרף לפלוגה וממשיך להלחם איתם בינתיים, הפלוגה שלי באה ממש לפתח הכפר, התפוסה בסביבה וניחלה שם אש. אני ואלוי שמענו מהעמדה את הטנקים שוררים שם ואמרתי לו שאני מניח שאלה מהפלוגה שלי משום שהם היו הכי

קרובים. כפי שאמרת, קיבלתי הוראה לצאת ולהצטרף לפלוגה ולהמשיך להילחם איתה. את הפצוע עם הפציעה הפנימית לא רציחי להשאיר, וההרוב לא היה מפתיע לי להילחם. לכן קשרתי את ההרוב לסיפון ואת הפצוע הכנסתי פנימה. למי ההכנית הייתי צריך להמשיך להילחם אך לא נלחמתי. ואם הייתי יודע שאני לא נלחם הייתי מוציא עוד אנשים. למשל, את חולית הגנטטור שלא היתה יכולה שט. הם דווקא כל הזמן ביקשו ~~לשאת~~ שאני מוציא אותם, אמרתי להם שאני צריך להמשיך להילחם ויותר מאיש אחד נוסף בהוך הצריח ואחד על הסיפון אני לא יכול להמשיך. יצאתי החוצה והצטרפתי לפלוגה ^{בינתיים מה שקרה} עם שאר הפלוגה (לא הייתי עד לזה, אבל שמעתי), הם עמדו והמשיכו לירות לתוך המים, על סוללת הלשון והמ"ם בשלב מסויים קיבל הוראה לפרוץ לחוף ממזח.

הוא הקים חבירה עם האנשים שבתוך המזח. מה שהם לא סיפרו לו, שהדרך מלאה מארבים ומוקשים, הם אמרו לו לבוא, הוא גם לא ידע שיש 5 טנקים הקועים במזח. בקשר אמרו לו: בוא היכנס, מבלי להזהירו. יוני לקח את הפלוגה והתחיל להיכנס לתוך המזח, בדרך הטנק שאחריו עלה על מוקש - שרף, והוא עצמו הטף מכה אחת, 5 בזקוח מהמארב. הוא הצליח לברוח אחורה והודיע שהוא לא יכול להיכנס "יש מארבים". הוא עמד במתח והמשיך לירות לכיוון המתח של המזח עד שאמרו לו לעלות יותר צפונה לכיוון הכפר.

קבלתי מקודה מהמג"ד שעד הנוקר לא יהיה אף טנק בציר "אשר", כולם היו אחורה. התחלנו לנסוע אחורה לכיוון "צידר", ובאור ראשון אא היה שם שום טנק להוציא צוות אחד שנשאר. (זה סיפור בפני עצמו, אפשר לספרו אח"כ). נסענו אחורה, הטנקים עד המעוזים לא יכלו להגיע, הם נתקלו במארבים עצומים ואנשים נהרגו. שאריות הגדוד - 6 טנקים, דילגו אחורה לעבר ציר "נווה", (הציר שמחבר את "יורה"). עמדנו א די במרוכז על ציר "נווה": 4 טנקים תקינים, הטנק שלי לא היה תקין, אי אפשר היה להחניע אותם עוד טנק אחד מ-52 של דובי קוסלר, ובעתודה במקרה שמצרים ינסו לפרוץ מאיזשהו מקום, אנו ניסע לשם ונעזור או שנעצור. זה כל מה שקשור במעוזים, ומה שהיה ביומיים הראשונים.

לבני המ"ם א שנשאר על הלשון. הוא נשאר עם הצוות והמצרים כבר התקדמו קדימה. כל הפמן הינן איתו בקשר. אחה"צ הוא קיבל הוראה לעזוב רגלית את המקום. חשטת כולו מוכה ארטילריה ומוקף מצרים. הוא לקח את הצוות שלו, אה אצא הנשק האישי, והתחיל לנוע רגלית לכיוון "צידר" על הדרך. מפה לא היתה לו, הסברנו לו איך ללכת, רדמו אחריו מצרים. הוא הגיע עד הנברונים ושם מצא טנק (יורח מאוחר, הסתבר שזה טנק מהגדוד שלנו שנעזב). הוא התניע אותו, ומהנברונים התחיל לנסוע, חבר והצטרף לגדוד, המשיך להילחם עד שנפצע.

היו

היו

היו

ס ו ד י

עוהק מס. מרוך 5 עוהקים

מסנך זה כולל _____ דכים

אל"מ דן גורנון:הבעיה מה קורה, היה רור המצרי יושבים על הרשות. איך להסביר להם גמה שבא עליה דרום זה לא מצרי ולא ידקו אותם. זה נעשה עם כל בני ימינו ורמזים בוקר,כמו"ל ל התגיבה עם כל ימינו יחום ושמות וכל מיני טריקים, כרוז ה ודם אמר לי מסנך מזו דוא שאמרו לו "ווסריגינס" לקח לו ד חבי יעה עד שהו הנין למח הם כתיובנים. בכל ה ון, זה התחיל להתנגע. נוהל הקרב היה לנוז מאוד, ה יי ת אורה זה ליל ירוח, יש מבריש על הוי גדין, יש מ רים בלוגנה, זה לא ילך. בסוף ה יחות בין מסנך האוגדה לבין מסנך חיל הים, היו הרבה ותיבותיות. הם התחילו לקחת על עצמם לנוסאות והם יבאו לדרך, הם הגיעו עד 1000 מ" יתענה, שבריון והם הגיעו לנקודה ה בילה התחילוואא חותמים כנראה 130 מקדביה לירות עליהם ולטוות אותם. הם ניזו לשחק ולהחזק. אבל האש היחה קרובה אליהם, וכנראה שהכנינו בהם כל הו ון, ואז נתנה הוראה תזור חזרה אחורנית ולא לנוח להתקרב כי היה ברור אהם יתגלו, וכל הדרך עד רס מודר ריה אותם האש עד שהם יבאו נהום של האש בעבר לרס מלה לקרא רס טודר, לאחר שהנהיון הזה נכשל, זה ריה כמביבות 2 או 3 לנוז בוקר, אז התחילו ההחיי צויות ברזינות ע. במוד דרום ועם המ כ"ל כל מי שהתערב בנושא בקשר לקביעת המזח קיבל את הטקודה להכניע ל ור המכור יין הו דרך מאשר לחלץ אותו.

תא"ל כינון: (מטנה אה האלה למסנך הכפר), האם הספקתם בתקונה שלכני בלחמת יום הכיפורים לעשות תרגולות מעוז של תרגולות הפגזה ותרגולות כטיטה, וכוננות כטיטה?

אלי, מסנך הכפר: כמו שאמרתי, הגעתי ל עוז בערב באש השנה. בראש השנה אני זוכר, היחה גם יקודה או משהו חייך משמירה ומשהו לא לנוח כל זנין הכוננות והחצירה. בני הספקתי לעשות שרי חצירות בתקופה הזאת, החצירה אחת הרישונה בדיוק בערב שהגעתי, היחה חוירה כשהיה המפקד האוגדה מהנח"ל. ובין ראש השנה ליום הכיפורים היחה עוד החצירה טאני עימי ביצעהי אותה כשכל ערב לכני העליה לשמר הם קיבלו ממני חדריך של כוננות ספינה, כוננות שטיטה, ומסוסים. והגעו הוראות הצעות, וגם קצין מודיעין הגיע, בכל אונן מכוונה כזו של תרגולת זה היה בדר, מה שחששתי....וניסתי במשך הזמן לתח להם היה חוסר אימון ביעד מבוצר וזה היה קשה.

תא"ל פינקו: ביום ראשון בלילה, וביום שני אני שוחחתי בטלכון, אני לא יודע אם אתך או עם המש"ק שלך ואחר כך שהטנק המצרי עמד בשער, מישהו מכס, אני לא זוכר מי, דיברתי וטיווחנו חוח מהארטילריה כדי לפגוע בטנק או קרוב לטנק.

אלי, מסנך הכפר: זה היה ביום שני בלילה. שהם היו כבר במוצב, והטוות היה טוב מאוד.

תא"ל פינקו: לפי הדיווח של המטווח, אני פשוט לא יודע מי זה המטווח. הודיע על פגיעה כמעט בול ואחר כך הוא דיווח על הסחלקות הטנק, היה גם כשהו שאמר שהוא פצוע בעניים ויצא לפתח הבונקר והוא אמר: "אני לא כל כך רואה" ואני אמרתי: "האם את הלהבה של המבז את רואה?" ולפי זה הוא ניסה לטוות. אתה לא יודע מזה? עכשו לקשר למזח ולכפר, היה לנו קשר, אל הכפר דרך המזח. זאת אומרת שדיברתי עם שלמה ושלמה היה המטווח. היה קשר, היחה עמדת טיווח, היה קשר בין הכפר למזח, וכמה מקרים אכילו היה קשר

הצ"ח

פ"ח

עו"ת 4. יתוך 5 עות'ים

מסמך זה כולל ד"ט

ישיר, אני לא הצלחתי לקבל את התמונה אז, כמה עמדות באמת ~~מסמך~~ אישיתם, בו זמנית, האם קרה מקרה שהיו יותר משני חיילים בחוץ או מקרה ~~שלא~~ ~~אז~~ החזק ביותר מהיו 2-3 חיילים בחוץ, מהו המקרה החזק ביותר? מה היה מקסימום החיילים שלכם בחוץ עמדות אלו בחוץ האם אתם זוכרי?

אלי, מפעל הכפר: לגבי יום שבת, כל החיילים שהיו במרכז...היו עשרה, (לא ברור)

חא"ל כונקור: נכשו ל גין הזוח, כיוון שמה מ קד הזוח איננו, הם ביצעו לחימה מדרך כלל העמדה המערבית שכל בונקר היקוד הישן, זו הייתה העמדה המרכזית לטיווח, זו שעל שטח ההעלה, והם קיבלו ל חוץ משק 3-4 ימים על כל כמה עות קיבלו לכי דרישה שלהם אש על נובבינו, עם תיגום וידוייק על השניות ולמי התיאורים שלו, וחבל שהוא איננו ה היום, הטיג זה דווקא היה עניין, התקבל הרושם שמבחינת האגדות של המצרים במזח היו להם עשרות רבות של הריגים במזח. עכשו במזח היו כמו טנקים, כאשר טנק אחד התוחה לא היה קשור טנק הנני מבחינת כוטר חנועה היה לו כוטר חנועה, אז ה נק שהיה לו תוחה הוא היה שקוע כבור של בצ ה, אני לא יודע איזה גודל של ה. והוא לא יכול היה לבאת, אבל התוחה הזה פל וצבר עד כמעט יום 13 חודי יום ~~אמצע~~ הניי. אבל הפעולה נשחה לעזרה אני ינות גדוד 52 ואני לא יודע איזה מלוגה חוורה משני נקיו נוספים מהלוגה הנוספת לי נילה שנכנסו ראשונה למזח. טנקים שהיו מצועים קל נ נסו לעולה, מחוץ הטיק הזה. בטק לזכותו של הטנק הזה הוא כמעט גמר את כל החומשת הכסן אני לא יודע עד כמה זה עכשו מתקבל על הדעת, אבל הם טענו הם גם דפקו שני ינקים מברייה שהיו בדרך אל המזח עברו את הטנקים הכגועים שלנו, וניסו להכנס למזח והם דפקו אותנו. עכשו כיוון שאין יותר דברים להצגת המטך דמלחמה הייתי מבקש ממי שיש לו השגות ולקחים ונקודות לודגשה שלא נמרז, כוזמן לבמה חוכשית.

סרן ינקל"ה: קשה לי לזכור כל דבר שנאמר או לא נאמר, ויחכן שהם יחזרו כאן בדיון החפשי אני נדיין לא יודע ה הקו שהדיון החוטשי צריך לתגום, או איזה לקחים, אם רוצים לתכנס לקחים, אם רוצים לדון על דברים ללקחים מידיי, או לקחים כלים ונורמליים, לי יש כמה נקודות, ונחחיל בדבר הרשון, שאלתי את מכד האוגדה כפעם בעברה לא קיבלתי חשובה, ואני לא זוכר והייתי רוצה שתהיה איזה שהיא חשובה שאני יכול לבוא עם סיכום ליבי הגדוד שלנו לפחות, לגבי מה היה השיקול ב...נקודה ינוי ביום ראון, בכמה מעוזים לעורת אי קבלת פקודה למעוזים אחרים.

דבר שני ששור באותו הכשר, כשפינו ככר מעוזים או זועים מעוזים, דוגמה מברקת, אני מדבר על הנסח הקרוב אלי, קנשרה, השאירו במספר חיילים שלכל הדיעות לא עונה על בעות לחימה, עונה על בעיות חבטיה. לנו כמעוזים אולי לא חמיד היחה החטובה מה קורה אבל אני מקוה שיותר גבוה שכן היחהא המונה, שקו נפל זו שנומד לפול, ו-6 חיילים במועד לא נראה לי שזה כוח לוחם.

הודעות על כוננות: אנחנו שמענו, אני עובר לנקודה נוספת, אנחנו שמינו בטגיש קדמי לא מהמחט"ים השונים אלה גם יקדי רמזים הזונים, שכל אחד קיבל למייה הודעה על כוננות נזמן שונה, וסוג הודעה לא ייד אחיד. עכ ו טוב הודעה זה לא כל כך נדיג אולי, דאיב אותי יותר

הזמן. אם שמענו עכשו מהכפר שהוא קיבל את זה רק כיום שבת, חרבה יותר קרוב ללחימה, האם שמענו מבודפסט דבר מה? אם אני קיבלתי את זה בטביבות הזעה 12.30 - 1.00? אני חושב שבאיזה מקום כשאנחנו יודעים היום ל הות טהיו יחידות גבה"ל שידעו על כוננות הזאת, על כוננות המלחמה כיום שישי, אני שואל את השאלה הזאת, ואלה לא לקחים אלה הם שאלות.

מיתוש: אני זוכר את הריאור של גבודותא מיקוס, עבודות גידור, עבודות הנדסה בכלל באיזור על התעלה, אני לא הורשמתי יאף מפקד מעוז, ראן בטח לא מהמעוז שלי שהיה מיקוש סביר להתקפה כזאת לכחות. אורן וליט, שמענו מאלבודרה, שמענו מה עשה... בינו לבין ה-900 שמענו? שום דבר, כמעט ואין זר. אני מוכן להוביא את הריאורקלים כדי לא להכנס לויכוח על מעוז אורן. אני מדבר על הכללה, נני שואל שאלה של טכסולים פנים מעוזיים, אני בצה"ל מעט זמן יחסית להרבה יקורים אחרים ה וחמיד שהרגלנו הגנה, ביעד מבורג או חקי ת יעד מבורג אחד הדברים הר מוניים, זה ויה "טכסולים" במעוזים, את זה היה קונצרטיוניו או עטרים אלף ד רים אחרים, לא היה. א ילו בגיר טכני, בטומות משמעותיים לא היה, נצלנו לא היה. הייתי במצמד לאחר ופסן האש, ואטרתי הלוגיא והיה לי דבר כזה במשך המעוז שלו, למרות שלא נכנסו אלי ולתכו בצורה שלזורו במעוזים אחרים אולי, נכנסו לי עלה מסוימת ולא יותר, לא היה]

הומרי חבלה.

כשנני שואל אר ע נני הרבה פעמים ידוע לא נוצ חי אני מישיית את הקשר או לא עייתי חבלות חרות, ער ינוי, אחת דמיבות היו לנו רק רימונים ולא היו לנו הומרי חבלה. אני אומר את זה בדיעבד לא בעיתו רבג, כי הכיקול שלא היה, לא חשבתי איכוא זה, ופשוט לא היה זהו שיסול נוסף.

אנשים מיוחדים:

אנחנו ובקעה, ואנחנו חטיבה שהופסת הרבה מאוד את הבקעה, ומכירים את כל נושא האמצעים המיוחדים, החל ב"זאבים" דרך "אבטיחים כלטורים" כל הנושא הזה, לא היה שום דבר כזה.... המעוז שלי. זה היה יכול לנזור בהרבה מאוד מקומות בתעלה, גם המעוז שלי באחי הקשר אני שואל דבר שדנו בו הרבה בעיתונות על הנושא... אני מקוה לקבל מעם אחת הטובה יותר מוסמכה שמה שקיבלנו עד עכשו, לקח לבני הגנת בונקרים מהרבה מאוד מעוזים מענו שאחת הגרות היחה שהבגרות טגעו ב שוחות מעל רבונקרים באיזור הפתחים, והחומר נחתה וחס, כואנחנו באים בלקחים אטאטא בבקעה.... כמה מוצבים בבקעה, חשבנו על רגיון של מרפסתא טון עברה, לא מכוסה כאבנים, יוצאת מעל התעלה וכעל התחת, כך אם ישפך משהו זה יפול זט, זה לא ידרדר ולא יכנס לתוך התעלה בנסות רגיניו. בא חו הקשר זה כבר קרה, ועלולים לשרות מקרים נוחפים כ לה של סתימת בונקרים, אני לא זוכר, בבקעה זה כבר הוכנס, וכלי התחפרות וכלי לומי, כני כינוי בוך בונקרים. אני לא זוכר, ואני לא מוכן להתחייב לנושאים, והיה לי בבונקר הזה ו אחר, כלי התחפרות, אני במפורש לא מוכן להתחייב לזה. אבל אני אומר צריך להיות בפקודה נול' לומים, לאבנים הגדולות אני לא מדבר "פוטש" (לא ברור) 5 ק"ג ולא מיידית עץ, אלה מיידית מהכה, כי מיידית עץ ממוגרם, כי דברים כאלה קטנטנים טכסוף יכולים להגיד טהו.

לא להוגא יבן קטנה מאבן גד לה, ולהרניס סנימה לתוך הבונקר על מנת שיהיה לי כתח החווא.

אנחנו פרו עיינה וד יעם הצדקה הזונו, רובי לוחמים השונים יהיו בקו התעלה, אז אני יודע
 חגיגה 10 בנוייה מ-X לוחים הייליים שלב ד' ו-X לוחים שלב ב'. אני לא יודע אם טוב
 יהיה לצה"ל להפריד חטיבה גדוד, חטיבה שלב ד' או שלב ב' אולי העירכווב הזה יותר טוב, אבל
 לי קשה לתוסס, של רוח דיו הודיות אחרות ויכף אני יגב, גח, שליצירת מלחמה ובמיוחד האור
 הכוננות של יו שי י, מד כמה יאנונו... שר היתה ידיעה על כוננות ביום שישי, נשירו לוחמים זלב
 ב' שעברו שליו ד' הודוים, גלום היו גר, י, ולקט היו ג' ובנקים חזרים אליו קרו במסך הטדיר של ס
 אצמחה או סלא דיו כלל בטדיר, בקו התעלה, קרחה מלח ה סוטאלית או לא סוטאלית. לקראת המלחמה.
 אחת השאלות של סגן פקד ה דגדה היתה כמה אנשים כדיוק היו בכל שלב לחימה יסך הכל הנידות. השאלה
 הזית היא אחת הונקדיות על התרגולת היתה במידות, איך יפקד ויקר נמאיה בחוק, ומאר הלוחים
 בטעם הרבה, אני מתכוון בכוננות סגורה... ו... לאאאאאא החיילים כהוך הכוננות לוחים. אני
 נושב שהתרגולת על יודוד. שימוך יזה היתה גובה, למרות ידהיה יקודה זה היה יזוני. אנחנו בקטנו
 את זה וקיבלנו את וישור, אלנו לי היתה יזוני ביה בב יעה, אני חושב זו ירגולת בכונה. טוב אני
 זומר בב יעה כי חסנו קו מעוזים, לאחר המלחמה הזאת עם הלחמים שלנו אני לא יודע יהיה קו נוסף אבל
 זה אחד הדברים כל שלב לחימה כל הגדוד, כולל הפגזה מסיבות, ירם אולי לאש ל מנכינו וגם ז סור
 שיהיה יזני, כל רוב הלוחים בעיקר רלו זרים יהיו בחוך בונ קרים, ואני מתכוון בונקרים וכן יחד
 או שניים יחו בחוך. גם שאנחנו קיבלנו אש על מנכינו אני זוכר את תיאום השניות, הגז נורה כרטיס
 חספרו 35 שניות או 20 ניות, ני לא זוכר וחכנסו לחוך השפניות, אנחנו הוצרנו חיילים בעצדות כולל
 באש על כוכינו כאיר הם נכנו ו רק ישויה וגם כן בהוריה מדוייקת. רק לפחה של השכניה על מנר שיוכ
 לצאת זיר להתקפה החובה, אני חושב שזה לקח צריך ללמוד אותו ולהרגל אותו.

כיייהו כאן ביין בהדגשה שאנחנו הוצרנו רשם מוסכיתו, אני חושב שזה אחד המקרים הבודדים
 שאני שמעתי לפחות, אני לא טובן להתחייב בהכללה, ששיריון שנשאר רשח מוסכיתו, עיקר השיריונאי
 שדיברתי יחסי העכידו את הרטח מורכיתו שלהם, שהעכידו את התדר, את התוכנית העזר.....
 אבל במפורש מעט מאוד יחידות ולגבי היתה יחידה קריטית..... אותה פ ובה שהיתה שטנך אחד ממנה,
 אני התחברתי היתה נסיגה, לא היתה רשח מוסכיתו ואנחנו קארנו. אחרים שמעו אותנו, לא ברשת
 אלא כשהעברנו תדר, לתדר אחר.... לא היתה רשח מוסכיתו, אני חושב שזה לקח טוב שלא רק צריך
 להיות כתוב אלא צריך להיות מבוצע, כמלימה כזאת לחוו.

צורה קשר קוי לעורף, מעט מעוזים מתחת לקשר הקוי אחורנית אולי יותר ממה שאני יודע, אבל
 באותה מקומות שזה נוחק זה היה גם קריטי. כי בדגע שזה נוהק והגנרטור הלך זמן קצר מאוד
 לאחר מכן, למרות שהיו יחידות כוח... או לצ למצברים או להסעלה גם הם נפגעו והמצברים
 החקוקנו. אני לא יודע אם אפשר לעשות או לתכנן בקו כזה רשח קויה אמינה יותר, אני סוגר כאן
 כי אני לא יודע, אני משוט לא איש קשר. תרגול נסיגה והכרה שעלול להיות מצב צה"ל שאנחנו צריכים
 לשגלת, מה זה לשגת, זה משהו כאן אמר נסוגנו, ומיד חקן את עצמו, ואמרת קדמנו ליחור, זה סך הכל
 אותו דבר, אני חושב שבנה"ל לא היתה הכרה שכוח יכול לנאוש קו קדמי וללכת אחורנית אולי זה היה
 טוב ואולי זה היה לא טוב. אני חושב אחד הסנקים הגדולים ביותר לי ובכל אופן זה שרין אמר
 לי, חפנה את המעוז בשעה 14.00. אני חשבתי שאני אהעלף במקום. מה זה לשגת, צה"ל נסוג. אני חוזר
 ואומר, מה שעשינו בבקעה כל הגדוד אני לא מדבר בשט מעוז אחד, אלא כל הגדוד, עשינו היכרות שטח
 אאאאא לאחור. במפורש, יום ולילה, לילה היתה יותר קשה בבקעה, אבל יום ולילה, קו קדימה וקו
 אחורנית. ושב שריון שהיה לטובחינו באוחה גייסה בכלל לא רצה לשמוע את זה הוא אמר מה פחאום

שינה עם נעלים, מפקד על אני זוכר במפורש, מפקד בתצפית לא היה לי, פרט לבוקר ולילה עם שחר מספר פעות והתקודות הקריטיות שנין הערביים, כל היום בשם שלא, היו אותם תצפיתנים שינה עם נעלים אני זוכר שהיה לקדאת הסוף, אני לא זוכר את התאריך. נ.מ. היה במפורש בכל הצפית שהיתה היתה ענדה נ.מ. אז'אוחו חיל היה רץ לענדה נ.מ. והוא ישב ליד אצאס הללי זה ברור.

אלי: רק לגבי הדבר הזה, כוננות הגיעה... ובאופן מוחלט לא ענין של שינה בנעלים במפורש לא היה והיו לנו בעיות של ביקור ואני זוכר במפורש לא היתה שינה בנעלים.

סא"ל בדעום: למעשה, לפחות מבחינת הפקודות שירדו מאיתנו, אני לא יודע איפוא היה הפרונוס או הקצר. מאב הכוננות המוכתר במעוזים הוא למעשה, אי אפשר יותר מזה, עם אותה כמות האנשים שיש, יותר תאודע עמדות אני לא יכול לאייש, מה שחסר אצאס לעתה להחזרה לכוננות שאח. כל כך הרבה שטעתם עליה, אם פורצת מלחמה בעה 2, וכל היתר למעשה לפחות מבחינת פקודות שירדו אני לא יודע לאן הם הגיעו היה שיותר מזה כבר אי-אפשר לעשות.

סא"ל פנ קד: למעשה כוננות היתה, יותר גבוהה, נחות גבוהה, וזה היה בתנודות. זה ברור שמה-1 לח היינו בכוננות מיוחדת טונה מטה שהיה עד ה-1 לחודש, בפועל הנושא מלחמה המלה מלחמה אצ ודאית לאוגדה הגיע ביום שבה בבוקר ב עה 9.30 תוך כדי כוננות פקודות ואז היתה לנו תוכנית יותר ארוכה. רכזנו את המחטי"ם במקרה לא במקרה, רענון תוכניות מבצעיות, מ-9.30 המחטי"ם נתנו פקודות כבר ממפקדת האוגדה בשלפון, שקביעת קבוצת פקודות שהתחילה בחטיבה בא טבעי בסביבות השעה 2 כי מרמזים לנו וע לבנות ולמלא ולמחלה זה בערך פחות או יותר הזמן. בצהרינ בעיקבות ידיעה שלא חשוב מקומה נתנו פקודת כוננות ספיגה מיידית זה היה בסביבות 1.30 או משהו כזה, כן עכשו כשאחא שואל למה הפקודה מגיע בדירוג, אחן לך דוגמה של ההגבלות, במטכ"ל הרמטכ"ל ידע ב-4.00 בבוקר אחרי החיפצות והכרזה על כוננות מיוחדת פקודה על דברים מפורשים, לאוגדה הגיעה עד השעה 9.00 9.30 למחטי"ם הגיע ב עה 9.30 עד שהגיעו החרעות בשלפון, הגיעו להטיבות זה כבר 12 לקבוצת הפקודות ואז ניתנו פקודות מקבילות למחטי"ם או למגדי"ם אבל המחטי"ם וכבר חלק די במלפונים, לכן כל התהליך יש במעוזים שקבלו את זה שנחנה פקודת כוננות ספיגה מיידית היו מעוזים שקיבלו יותר מוקדם או יותר מאוחר, זה חלוי ברשת הקשר כי הפקודה שניתנה היתה לודא שזה לא הולך ברדיו, לא הולך באלחוט, כי זה מייד ברור שאחא אומר כוננות ספיגה, פחדו שולי בכל אופן לא תהיה מלחמה ואנחנו עלוילים לגרום לזה שכן תהיה מלחמה. זה מבחינת ההסברים, התהליך שלוקח זמן הוא פשוט טעות עד שהמרכזן משרד, תן לי את זה, ועד שזה עובר זה לוקח זמן, והפקודות המקוריות היה כדי להכנס באמת לכוננות מלאה, הפקודה מהאוגדה ועד החייל האחרון זה תחום שלא פחו מ-24 שעות שעובדים רצוף, ופה משך הזמן היה פשוט יותר קצר, כשעודדבר אחד, הכוננו לשעה 6 ובעצו היתה גם הקדמה נוספת וזה סך הכל מסביר את מה שאחא שאלה.

סרן ינקל'ה: חלוקת הקשר וחלוקת האחזיות המבצעית, בין חטיבות לגדודים, ואותה הידיעה שמועברת מהחטיבה לגדוד, מהגדוד למעוז, אנחנו לפחות קנטרה, נחלקנו אני לא יודע עם מפרקת כי הפקד איננו, אבל קנטרה לפחות נחלקנו באיזה שהיא בעיה שהאיפורמציה אלינו הגיע קודם מהחטיבה בכלל, וכשאנחנו שאלנו בגדוד משהו הם לא ידעו, לעומת זאת כשאלנו את המג"ב הצפוני לנו שהיה ח"פ המג"ד שלנו שהיה בכיר שהיה קרוב יותר למח"ם הם קיבלו באחת וחצי ואני אמרתי ב יאור שלי, הם באחת וחצי קיבלו "זוכך יונים" מידי אנחנו, הגדוד לא ידע את ^(מ/כ) ^(מ/כ) את ^(מ/כ)

אריזה או סוגים למשל, ערד בורקה, יבחנו לא יריבו בזרקה, ערד טילי כחף אמריקאיים זה כבר מיושם

אלי כמה מילים לגבי התחמושת תחמושת נקט לא היו לי שום בעיות, אחת הבעיות החמושות כבר ינקל'ה הזכיר אני רק לא יכול לשכוח, פתאום הוכיח לי את התמונה של ה-52, ראני השתמשתי מאד במרגמה 52 גם למוצב מהצב הטני וגם הסודלה טהיתה מולי ורד היום יחרי השאלות שרציתי לשאול, זה לא לקחי או כשכנר את המוצב הזה מי שבנה ית הענין הזה שזה ממש, בורד של המוצב, כל הסודלה 150 מהסודלה, כל השטח, שטח מת ואין שום בעיה להגיע אל המוצב, ולמעשה הוא שולט על המוצב.

נושא שני ערד פעם אני חוזר לגבי ה-81, אני יריתי כך, אחרי זה המרגמה ה-81 נפגעה הספקתי לירות רק עם התחמושת טהיתה בתוך העמדה היא היתה בזכילים, אני פתחתי אותה, ערד הוסיפו, בערך 30 תאורה יריתי מהם 10 היו מצנח, אני חוזר, והסמל יכול, אם אני לא מגזים או משהו יכול להיות שזה היה בכל אופן אחד הלקחים מכל הדברים האלה, אני חושב שרצוי לכל קצין וי"ר לקבל עד עכשיו מה שלא היה מושג על המרגמה היפה הזאת.

ינקל'ה: נכון שימי לחימה שלכם, של אנשי קבע די קרוב לימי לחימה של מילואים, הבודד שלנו יוצא דופן בנושא הזה, אבל התודעה, האימון שהיא פונקציה מתבטאת אח"כ בלחימה כי אני אמרתי שנכנסנו לשוק עקב המלחמה עצמה. לא היה לנו הכנסה מספקת התכונותי שאתה עושה שיעור במעור שהזמן שיש לך לכל האנשים ביחד או קבוצות אנשים שצריכים להלום ביחד זה לא תמיד אותו זמן ועלול להיות מצב כמו שקרה אצלנו שלא עשינו ניסוי כלים לאותם אנשים שלא עשו במעור אצא ורי. כדוגמת המפקדות דהיה לך משך זמן שצריך להרגיל חייל מחזש אחרי 11 חודש שהוא לא היה במלחמה או במילואים מה לעשות, או ז"א לעשות שיעור במה"ד לפרק אותו, תקלות, להרכיב אותו, לירות. וכשבאנו לנושא ירי, או אנהנו כולנו סבלנו מזה, וכשאני אומר כולנו המילואים וגם הסדיר סבלו מזה, מחוסר ימי תחמושת לירי חי, אנהנו קבלנו באימון האחרון זה היה לפני 3 שנים מהיום, האימון האחרון הגדודי קבלנו לכל חייל בפלוגה אני חושב 5 כדורי מג לירות, אז אם אני עשיתי את השיקול של ירי של 3 כדורים, כדי לקרוע את הסירה ולא להרוג את החיילים כל כך מהר, אז זה בגלל העובדה שיצא לי להיות אתם באימון מפקדים. אבל חייל, ברגע שבא הפגז הראשון לוחץ על ההדק כי הוא יודע שהוא לוחץ על ההדק יוצא כדור, לחשוב על קיצור הצרור בה לו רק ביום השני או לאחר מספר שעות לחימה. אז באמת בשעות לחימה הראשונה נפתחה תחמושת אבל לא רק אצלנו גם אצל הסגיר, ההחלבה, אח"כ אתה מגיע אתה או ר הה! יש שמה ערד פלוגה תירה עליה. ככה אתה עושה את זה, זה לא נכון, שאם תאמן אותנו כל היום וכל הלילה, אצא ונגיע לאימון של ירי יותר נכון, בתנאים הקיימים של המילואים אני לא חושב שיכולנו להגיע ליותר טוב בתומר הקיים אצלך.

4 קד מציון: אני לא זגע דעס ודיה, יני רע בארע לני המיזסה. בוע לני המלחה

תלה צוות לביקורת באותו מקום שזה היה באזור היזיון. המסקנה היחד

שמערכת הדלק ישנו, חטרים טבריו, גרי ק- ה שרה כדי שזה אהיה עו-ן לנעולה. ביום שישי

ירד קצין שנסק באמצעית האלה, ל-לל בכערכה הואת, הוא גת-ס בחזיון במלחה.

לבני כינוי המעוזים - ב-7,6 לחדש באעות המוקדמות של הלילה, ומנות המצב שהגטיירה באוגדה היחד

יחזרנו כמע. לכל ומ וזיט, המבכ היה תות או יותר התח שליטה ולא ריתה כוונה ל-נות מעוזים.

התמונה השונה ל-נות. קר כאשר הגיעו דיווחים נוטטים, גלים נוס יט גל המצרים ומשך ריבור של הטנקים.

ביום ראשון. בקר התחילו גכל מיני מקומות לחשוב ולדבר על ינוי מעוזים. גיזרת האוגדה באורי

שלב, ב-7 לחדש גטמ מה גיזרה הדרומית, לכן אני אדבר עכטיו על הגיזרה הדרומית.

ב-7 בערב חטבנו באוגדה על נושא ינוי ג, זי. נסיון ה נוי עט הטנקים, שמענו גט את הסכור.

נשארנו מ-גח כער, ורמזת. ב-7 לחדש הדיון יט מ-3 המעוזים האלה שסה"כ המבכ בזדר, הט גלומים,

יורים. היינו כל וזמן במטבר שרמעוזים בסדר, דט לא מתייביט ינוי מידי, ז לא גנין של

חלוק נ שוח, הכמוזקים מעמד.

ב-7 לחדש ריתה חכנית יקודית לקראת ה-8 לחדש בכקר, ביצוע התק-ת נגד ע"י 2 אוגדום, אשר

במסגרת גיזרה הדרומית החכנית היתה שאוג' 143 גריכה להביע מצ ון לדרום לחזור למעוזים, ואז

היתה טקודה 401, 875 אחת משתיהן היתה צריכה לבוא ול-נות את המעוזים, זה היה מתוכנן במסגרת

מכת נגד שריכה היתה לבוא מו ון.

נחתנו טקודה ניתנו הכנות בשטה.

401 לגור, זה נסוגה אחורנית ער קו החטט ל-נות את השטח ולתח א-שרוח לעבור. ביצעו כל מיני

עולו החק ה מכל מני סיבות לא היגנ.

ב-8 לחדש נגל מ-גח. אותה ווכניו חזרה למחרת, כתובאה מזה לא ניתנה דחלטה בגיזרה הדרומית למעוזים

להיחלץ בכוחות עצמם כי חמיד גמחרו היתה מהוככנת רונ גט נגד שבמסגרת שלה היו גריכים לגאח, והזקול

של חילון רגלי היה להטאיר מצועים באי ודאות אט באמת הט יגיעו.

כתובאה מהשקולים האלה לא ניתנה לקודת פינני מעוזים בגיזרה הדרומית.

הנסיון לחילו, מצועים לבני המזה, נבעתי בו קודם.

טז מ. אוג' 252 קודם כל אני מסמר שלא משתתים בו כל מקרי המעוזים כיו-

1. הלקחים שלנו על המעוזים, וזה היה צריך להיות פרק חשוב ומנין, מ-מטמ-ל-2 במקרי מעוזים בעועל.

2. אנחנו מתבססים על מה שנאמר על הכמה ודווקא מכאן ומעוז המזה החזיק מעמד שבוע שלט, אנחנו לא יכולים לדון בו, זה היה כרק מענין וחבל.

השיקולים לפני המעוזים שמעתם כחלקו מקצין האגט. אני רוצה להוסיף לזה רקע קסן לענין הזה. במשך השנים מאז 67 ועד יום הכיוריים אנחנו חונכנו על זה שהמיוז הוא הכטוי בעועל בשטה של שליטה וריבונות שלנו על המים.

המעוז כשלעצמו ח-קידו היה לשמש ככוח ישראלי ראשון שיושב על קו המים, מדווח על כל מה שנעשה והודף התק ות עליו, לא היתה כוונה שהמעוזים יפתרו את הבעיה של צליחה רבתי, היתה כוונה שהמעוזים יגנו על עצמם ולזה הט היו בנויים מאה אחוז.

עד רבע כניעה כמיצח לא היה אף הרוב והמצוע היחיד שהיה במעוז עד רגע הכניעה היה קצין ממפקד האוגדה, ממודעין שיוכ במגדל התגיית וירד מהמגדל בשעה 2 עם ההגזה, ויבל כדור ביד, כי הוא התקשה לרדת מהסול. האנשים נשכו כשהט גמרו כמנט את כל התחמושה.

הטיבה לכניעה היתה שגמרו זה ורדמוש או שלא יכלו להגיע לעמדות. בעצם המעוז התפקידו המיוחד היה בנוי מצוייץ. תפקידו של הבונקר היה לזה היט ליהודים בזמן ההגנה הנשית כאשר מיר עם ההרגעה הראשונה היהודים גריכית לגאת לעמדות כדי להדוף את ההתקפות. נדמה לי שלקוי בסיסי בבניית המעוז היתה כזה שאותם המתחייב שהיו מתוך הבונקר ונתנו אכזרות לירות בצונה ודרומה על התעלה, אלה נסתמו בזמן מלחמת ההתשה ע"י ירי ה-נ"ט של המצרים ואח"כ בהתקפת האש שאנו בנינו אותם יחדש כי אז התפקיד של המעוז היה שונה ממה שעד מלחמת ההתשה, אם נדבר על ההסטוריה של המעוז. בכל מעוז היו מתחייב שהיו מסוגל לפוזח באש צפונה ודרומה ורמפעיל של השק היה מוגן נגד כלאא הגובה, וכל סוג זה ואי אפשר לפגוע בו אלא מזוך המיט. מתוך סירה לירות לתוך הריר זה לא כל כך עובד. לעומת זאת מתוך בונקר שאתה מוגן עם 3 מטר שתפן לירות אל המיט-זה כן היה. כולם התם או למר דמ ריב עלוא ממערב למזרח ישר. דוקא בכיוון שאיש לא ציפה, משום שהמברים ידעו את הבונקרים כדי שהם היו במלחמת ההתשה. במלחמת ההתשה מאותם העמדות הטבענו לא מעט סירות בהתקפות של המברים על המעוזים, והיו התקפות של המצרים.

לענין המיקוש - זה שהמברים לא תייסו ולא תקימו כל כך מהר את המעוזים, זה בזכות הנסיון שנרכש ע"י המברים וע"י כוונתו במלחמת ההתשה, שכל מי שעלה דרך הגדרות נהרג או ניצע. אנחנו בכני הכניחות על המעוזים מאנו לא מעט גזרות של מברים על הגדרות ועל המוקשים. במלחמת ההתשה בשר למוקשים, כיא שהיה נפגע אלא היה היהודים שהלכו לעבוד, לנטוע פירות וזה אחד הסיבות שלא כל כך האמנו במיקוש. המכשולים מתוך המעוז, הנקודות שהיו, והבונקרים היו בנויים כך, לאור הנסיון שהיה בשיטות שהמברים תיטו על הגבות של המעוזים, על הגבות ומעל לתעלות היו לנו קונטרסיות רוסות ומתוחות.

לענין הכנת המעוזים לפיצוץ - מאז 67 עד מירמת יום הכיפורים, הייתי ב-2 סיבובים בסיני בתפקידים שונים לא בנינו את המעוזים בשביל לעזוב אותם לכן לא היה מכשרה, להכין כדי לנוצן בונקר לא גריך להכין מערכת שלמה עם שומר, זה לא היה מוכן גם לא חשבנו על זה. לדעתי מתוך קו המחשבה, המעוזים לא נבנו כדי לעזוב, אם עוזבים לא חשוב אם עוזבים אותו שלם. ממילא היתה כוונה שבהתקפת הנגד נאלט עוד כעם ונגיע חזרה לקו המיכ.

אני מניח שמפקד האוגדה יגע בענין "אור יקרות", רק למי שחשב שזה מכשיר לחימה רציני. לדוגמא - להפעיל היו 2 מקומות אני התיחס רק לירדן הצנוני. המערכת היתה בנויה מגפון לפירדן הצנוני וההיעלה היתה צריכה להיות מרוך מעוז הפירדן הצנוני, אבל כשנוכחנו מה היעילות של הדבר הזה, את המעוז פירדן הצנוני דיללנו, כך שההפעלה צריכה להיות ממעוז שלא היה בו איש. מראש לא היה בנוי שמישהו ילך להפעיל את זה.

אנחנו שלחנו את החוליה לאמצעים מיוחדים כי עוד היו מעוזים, ופה ושם היו כמה אבטיחים וכל האמצעים היו יחידים כמשך מלחמת ההתשה נכשלו באופן מוחלט, נכשלו בגלל ההפגזות. כשאתה בונה על איזשהו מעגל חשמלי שאתה צריך להפעיל אותו מתוך קופסא, שהיא נמצאת במקום, בעמדה זו או אחרת, שבאה ההפגזה כל הדבר הזה לא נשאר ממנו זכר.

גם בנסיונות, בהתשה, כשהמברים באו להפעיל המכשירים המיוחדים לא פעלוץ הם. וועלים כל זמן שאין עליהם אהבגזה.

במלחמת ההתשה היה ברור שהמכניקה רזו היא טכניקה לא רגינית למלחמה.

לענין של סגירת הבונקרים, או יחסי הבונקרים בזמנו מי זוכר את הבונקרים היו עם כוחים בריט,

פנת צר פרוחב תעלת ק ר. כזמן בנית ומעוזים מחדש, בהפסקת האש אחרי מלחמת ההתשה, שמענו את המתחים הרחבים, הגדולים. אנתנו עוד התלבטנו אם לא כדי להצר את הנתח הזה כי הוא רחב מאד ופידנו שהפגזות ילנו בתוך שנת הבונקר והאנזים שיתרכזו שם גלולים להיגע. אם חלק מהאבנים סדרדרות זה עדין משאיר אצרות של היחלצות.

אנתנו במלחמת ההתשה נחלבנו לא פעם דרך אותם גחלים של זמקלים שהיו מיועדים לירות על התגלה כשהתעלות הצוות נסתמו וזה נשאר ש ה יחידים לא מעט יהודים נצלו מתוך בונקרים אשויים דרך אותם פתחי מקלעים. לכן התשובה באה בצורת יתח השת הרחב. אבאאאאאאאאאא

ולכי דעמנו זה היה צריך להיות ה ירוק. אם כי זה ברור ז עומד טנף בנתח הבונקר ומפגיז 20 - 30 פגזים ומיל אבנים. הכלים ית ירד בתוך פתחי הבונקרים היו צריכים להימצא ויכול להיות שמישהו מרב סדר וחתימה. וכל מיני בדיקות אבטניות שהגיווד הזה נמצא, אולי העביר אותו לקום אחר.

כענין סוגי הלוחמים - סוג ב" או שלב ב". הגדוד שלכם וגדודים שלא היו לא גולני ולא צנחנים באו לבחור את הבעיה של החזקת הקו ושמירה על ריכוזות עם ישראל על הכיט. אבל לא התכוונו למלחמה. הנקודות היסוד של הצבא מה שנקרא "שוק יוני" כתוב - שאם מתן גקודת "וכן יונים" מגיע כוח ידיר ובוא מאייש את המעוזים. יכן לא התכוונו למלחמה הגוהל ע"י גדוד 68 נוכחנתו לדעת שגט גדוד 68 יכול לבצע לחימה.

זיתה מלחמה שהאנשים עשו או המכסיזם. גלה דברים שגב גולני וגט הצנחנים יכולים להרגאות במלחמת שביצו אותן ירויים במעוזים. אם כי יש גם מקומות שיהודים לא יצאו מהבונקר מההחלת המלחמה ועד סו ר. זר יכול לקרוא לחייל זדיר כמו לחייל מילואים. איך ספך שחיל מתורגל ומנוסה ככניסה למלחמה, במדורג, ההכשרה הנשית יותר גדולה. מה בא בהפגעה, בא היכול ותון כדי המכול היו אלה ילמדו לשחות.

אלי - מ ו ד ר ר: לגבי הנקודה של החיילים ברור שאחרי היום הראטון כולם היו מצויינים כל אחד עשה מה שביכולתו לעשות. בבעיה היא יש דברים שאתה פשוט לא יודע, אתהצא מוכן לעשות הכל, להיהרג, פשוט היו מה אנעים בלי הכשרה.

ס"מ. אר" 252: זה שאנשים היו צריכים להתאמן יותר, והיו יכולים להפעל את כל מרכבת המעוזים יותר טוב לו היר עוד יותר אמן ונשק.

רוגמאז למה למשל במעוזים היה כסה"כ בזוקה אהת או שתיים ור'נס אחר מתון הנחם שהכלים האלה באו במקרה זה היה איזשהו גשיטה, וזהיה צליחה כזו או אחרת עם מטטר כלים שמעוז עם בזוקה אחר יכול לפתור את הבניה אפשר לומר שלמעוז זה כיל ענקי עם כושר סביגה בלתי רגיי וכושר לחימה נמון ביחוד נגד טנקי. יש מאגים מצויינים, יש מקלעים ויש מרגמה כל זה לא משליט על הס ק. לזה צריך לתת נשק נ"ט והמעוזים לא היו מצויינים לנשק נ"ט.

ההשקיה ורזית המלחמה הכוללת לא האילה על המעוזים לחימה נגד טנקים אלא דתגוננות. אני יכול לומר שלדתי לא היינו ערוכים, לא מבחינת כלי נשק, לא מבחינת הרגולות להדוף התקפות של כל הדויויות האלה.

אנדנו הכנו את מלחמת ההתשה והתכוונו למלחמת ההתשה והיינו מצויינים בזה. לילומת הזו לא היינו ערוכים מבחינת כלי נשק ומבחינת תגובה. אני מקווה שענשיו מכינים את זה מהר ואם תירנו מלחמה חדשה מי יודע איזה גנים יהיה לה. את זה קשה לוודא מראש אבל לחות או התשובה לנקרים הזו ייכניט

שויו לנו כמלוכה הזאת בנין. חושבני גם נוסח, אולי אשר יהיר לרכז את הגבור ההזדכנות
אחרת לקבל לקחה יגויט ודברים נוס יט ללימוד. מבחינתי אני חושב למרות שהי י במלך יום
הכי וריט מריט שרבה ועד היא נגזרה, אני רושב גהרבה דברים למדתי ה בוחקרים האל .
חלק מהט שהיה דומה למה שזני תיארחי, שמעתי, וידעתי וייל בהחל בגורה שונה. אני גברך לטובה
את כל אלה שבאו ותמו את חרוכתה, והכל שזה לא יבא כאן ז מלא.

ל כולצ'יץ
15

אל"ם זן טמרוני:

זני רובה בכמה יליט להגיד, יש דברים שאנחנו למדנו, יש דברים
שזמדנו למדנו אותם באחר מדי. ואשר היה ללמוד אותם בעשות

דראשונות כדי לראות ה רוכדריה של המעוזים בכל המערכת.

א. אני אומר שזה במטש נאיביות לחשוב זדויזיות נמצאו ליז הרע ה. את ה-200 מ' אלה לעבור לא
יכלו לעשות את זה בקלות גם ביום גט בלילה. המעוזים האלה שהיו, היו צריכים לתת תזכית כביכול
אבל הצרה היא באמו כזי שחשבו אין מוצבים שלא עוזבים אותם וכך נכללים במירכת שלמה.

צה"ל השקיט נמטש את כל הכוח שלו בוגדר על המ וזיט, אני שומע את זה בכל התאורים, בכל הסי ומיט
כל הארטלריה על מר עבדה לטובת המעוזים. לאן רגו כל המנקים, לשמור על מעוזים.

מי הקף את המעוזים - הכוח שעבר ולק א סי. נגיד על כל מעוז עלה גדוד בהתקפה השקענו את כל הכוח,
את כל האבידות על המטרות או על דברים מישניים. אני אומר שברגע שיש שם אנשים גרי לשמור עליו
אבל סה"כ בראיה כולת השקענו את כל הכוח על דרים מישניים לגמרי.

ההחלטה או סה"כ גרי, הרבה יותר מהר להרגיש ולדעתי גריך היה קודם לעשות את זה. אני לא אומר את
זה והאשמה של מישהו ברגע שראינו, בשלב די טוקרם, שלשמור על ממעוזים זה בעיה מסובכת.

היגענו למגב שיש קשר יט כולם, היינו צריכים מהר מאד, בעצמינו, להוריד את הבעיה המשנית הזו
שלנו ולפנות אותה מהר ולא להיות, סוקים בענין הזה, אלא בשבירת הצליחה. כי חי"ר זה עוד לא גליחה

גליחה זה באשר עובר הקט, שמחיל לנוע ודימה. אי אשר לנוע את הענין של חי"ר, זה נעשה
מאוחר מאד וכל אחד מאינו הרגיש את ההרגשה הנוראה שמנתקים מגע מהמעוזים. להגיד את האמת, אני לא

הייתי כל כך בטוח שלמחרת או מחרתיים חו רים ומתחברים אל המעוזים, ידעתי שיש תכניות להתקוות
אני לא הייתי כל כך שקט בענין הזה. במעוזים שדגברתי איתם, אמחתי להם כות או יותר לא בדיוק
ככה, זה לא ענין של רגע עד שימצאו אצלם.

לקח נוסף שאנחנו יכולים לזכור מקומות אנחלים להגן הגנה קשיחה, גם אם היו כולם חי"ר מאומן לגמרי
כול בהחלט להרוף התקפות ולעמוד ולהחזיק פעות ארוכות מול המצרים. בסה"כ המצפים השיפור

שלהם הוא לא גדול, הוא לא רב, את העובדה הזאת כדי לזכור כי כשאנחנו היום מדברים אין הם שוטפים,
הם לא יותר טובים אבל הם עם הרבה נשק.

המעוזים הוכיחו שאיפה שזומרים אפשר לעמוד בלי בעיה. יש מקומות גם כהגנה ניירת שיצטרכו להחזיק
כמו נקודות מפתח מסוימות. אפשר הנית שנוודות ספקה שיהיו מבוצרות טוב אפשר להחזיק עם חי"ר מול
ההתקפות המצריות.

אלה:

אתה אמרת שחי"ר גולח זה עדיין לא סוף העולם. אתה מדבר סוף נסיון

כשרוני שספג את עיקר האבידות בשלבים, הראשונים לכחות. מי החי"ר

סנקים או לא סנקים. החי"ר הוא שמנע את כוח הסנקים שצה"ל היכנן להגיע.

12/10

תשובה: למה בעצם אנחנו ספגנו מהחי"ר את האביאדות? כי רצנו כל הזמן למעוזים, אם לא היינו נלחמים בשביל לשמור על המעוזים, שיטח ההגנה שהייתי רוצה לראות היא שונה לגמרי: הייתי עומד 2 ק"מ מהתעלה בריכוזים גדודיים, כאשר אני מנסה לאתר אימה יש צליחה של רק"מ, לא של חי"ר. בכל מקום תאורה של ארטילריה מאיר. ברגע שבאיזשהו מקום אני רואה רכב, זאת אוממת ששם יש מישהו ושם התחילו לעבור, ואז, את כל הארטילריה אני מרכז שם. לא בהגנה על הפתח הזה, כל הארטילריה עולה לשם, עם גדרד או שניים, מטהר את השטח שעליו אני עובר, ששמעתי איך מחגברים על מארבים, זה עם אבידות, כמובן, עולים על המקום, דומקים את מה שעובר באותו מקום, ודומקים את הגשר. אז הייתי מתעסק במקום שמחבצת צליחה. למה אני אומר שהחי"ר לא מסוכן? לא רק שהוא לא מסוכן לטנקים. חי"ר מתקדם כמה ק"מ מסויימים, מה שמסקרן אותנו זה שאח"כ יעבור כוח שריון שיכנס לסיני בכלל, וימשיך הלאה. זו האפשרות של התקדמות פנימה. צריך למנוע את המעבר הזה, את הצליחה של הרק"מ. אנחנו רצנו דרך החי"מק החי"ר מסוכן מאד, אני רוצה להימנע מזה, לעשות את זה במקומות שאנא שאני חייב לעשות את זה.

סעי' 252: כדי שלא יראה לך שזה השקפה כללית של צדדו, אני לחשל חושב שונה מדין. הצבא הרוסי הגיע ברגל ממזקבה עד ברלין בלי הכמות עם השיטה שהח"ר מתקדם. אם אני רוצה להזכיר לך שמי שדחף אותנו אחורה מקו המים ועד מעבר לקו חת"מ זה לא הטנקים של המצרים, זה הנשק ה-ג"ט של המצרים לאורך כל הגזרה. זאת אני היום יכול ולאמר אני לא הולך להילחם לטובת המצרים, אני עוזב את המעוזים או המצרים מתקדמים. אני מוכרח ללכת להתקדם נגד החי"ר. ולכן לא היתה תשובה איך להילחם בחי"ר. היו לנו 7 סוללות ארטילריה לאורך כל הקו, הטנקים עבדו עם מקלעים os שאחד יורה ושניים לא יורים ואתה צריך להתגלות 1/2 גוף בשביל להטיל את המקלע, לא היה לנו נשק שמשיב תשובה לחיל הרגלים. דחפו אותנו אחורה. חיל הרגלים ולא הטנקים שלהם. עם הטנקים שלהם עם הטנקים שלהם הסתדרנו מצויין, כל טנק מצויי שערך בער ושום טנק מצרי לא הגיע למקומות שחיל הרגלים הגיע. היום לדעתו אני חושב שצה"ל הולך ונעריך לקראת זה, הרבה מאד ארטילריה, הרבה תשובה לאופן בו הרגלים את החי"ר שהוא לוחם לא טוב. אבל אם אין לו ברירה אתה מסתער עליו עם הטנק, הוא יורה בבזוקה ובבזוקה פוגעת, זה לא תלוי בטיב הלוחם. את הוא פגע זה משמיד. לוח צריך לתת תשובה. והתשובה של הטנקים לענין הזה צריכה להיות עשן וארטילריה, וסוגי נשק כאלה שיכולים לפתור את הבעיה של השמדה תזונית. היום יש לנו בטנקים סוג פגז שהוא הרבה יותר מהאיים לנושא הלחימה נגד חי"ר לא היה לנו את זה לפני כן. ככה צריך להיערך למלחמה נגד החי"ר. אם לא היו לנו את המעוזים, היינו יכולים ביום הכיפורים לשלם פחות אכזריות. היו לנו יותר טנקים, המצרים היו מניעים לאותו מקום שהם הגיעו, אולי היו מניעים יותר קדימה, ככה שילמנו בקורבנות רבים כי רצינו לחזור חזרה לקו המים וזה שיבש את המצרים לכן לא התקדמו כפי שתכננו להתקדם. ראינו את התכניות שלהם.

האלוף קלמן מגן:

אני רוצה להוסיף עוד נתון אחד לגבי המזח, מהצד של האויב. ב-401 הם הפסד אל"מ, קצין אג"מ שהיה מפקד הארטילריה של הארמיה ה-3. היתה לו אינפורמציה שגדוד קומנדו של כמעט והושמד על המזח. הוא הצליח לתקוף אבל לא הצליח לכבוש את המזח. הם נאלצו להכניס גדוד שני, אחרי מספר ימים אל המזח. זה נכון לאותו טנק ששיבש, וכל מה שקשור מסביב לזה. גדוד קומנדו מצרי ששם שיבש וכמעט הושמד על המזח, זה מאינפורמציה מהצד השני. אני רוצה ראשית לגעת בנושא הקונספירציה של קו התעלה. אני פה אומר את דעתי האישית, יצא לי ללוות את מרבית בניית הקו הזה מאז שנת 68 עזר לפני שהיה קו. ולקו הזה שלבו התפתחות בסוף 68/69 בנו מערכת שהיתה צרפתה להיות מערכת שלמה עם מערכת התראה שמזויה לאורך כל הקו, למרות שבמקומות מסויימים יש מעוזים, יש קשר ראיה ביום בין מעוז למעוז, אח"כ הורידו מספר מעוזים שהיו מתוכננים לכניה ולא נבנו. היו צריכים לירות ל-3 כיוונים חזיתית ולאגפים, היתה צריכה להיות מערכת התראה אל קטרונית שהיתה צריכה לתת התראה באותו מקום שהוצים את קו התעלה; באמצעות הטנקים והארטילריה זו היתה צרפתה להיות מערכת כוחות מושלמה לגבי שמירת הקו התעלה. כאשר התחילה מלחמת ההתשה התברר שחרכי הירי האלה נסתמים מהר מאד, אי אפשר להפעיל את הנשק, וההגנה שניתנה על המעוזים אינה מטפיקה, למעשה קשה מאוד להלחם מאותו מעוז כפי שהוא נועד בשלבים הראשונים של המלחמה או לאחר המלחמה. לאחר מלחמת ההתשה שיפרו את המעוזים האלה, כפי שחשבו שילחמו ממנו. הגיעו ידיעות שלפני שלממצרים יש תותחים 203 וגם ה-155 שיש לו חודר ביצורים, ברגע שנמרה מלחמת ההתשה עברו לשיטה אחרת של אותם המקומות איפה שהיו בנויים המעוזים על מנת לתת הגנה יותר גדולה. צריך לזכור דבר אחד: היו מעוזים לקראת סיום מלחמת ההתשה, נשאר

מס' 115

בונקר אחד שתוכם שאפשר היה להילחם. חלק מהמעוזים היה שלם וחלק מהם היה פגוע בצורה רצינית ביותר. אז החליטו ללכת על מערכת הביצורים כפי שנראתה לקראת מלחמת יום הכיפורים עם הנסיון שנרכש במלחמת ההתשה, ואז כמובן כל נושא זרבי היד ירו מהפרק ועברו על מעוזים עד מערכת תעלות כשאנשים יושבים במעוזים. יש תצפיתן אחד בחוץ וכאשר מפסיקה ההתגונן הארטילרית יוצאים החוצה ונלחמים מהתעלות במידה והנשארנה. ידענו מראש שחלק מהתעלות האלה יפגע. דבר אחד היה ברור, שאם היה כוח קטן במעוז עם תחמושת אי אפשר היה לכבוש את המעוזים האלה.

גם כוחות צה"ל, צנחנים, מכוחות החי"ר המעולים ביותר, גם עבורם היתה בעיה לכבוש כוח מעוז, אם יש כוח בפנים ובאמת יש תצפית בחוץ במקום מסויים, במידה וקורה משהו, ברגע שמתחילה ארטילריה, מפסיקים לעבוד, ואז האנשים יוצאים החוצה ונלחמים. גם אם המצרים היו בתוך המעוז קשה היה לכבוש את המעוז הזה, כי הוא היה בנוי מבחינת הכנסות והיציאות בצורה כזו שעדיין עמדות מסוימות בבונקרים מסויימים, מחפים פנימים בתוך המעוז הזה. אני לא יודע זיך המידע הזה האלה התבטלו הלאה, הוא היה בנוי בצורה כזו שמתוך המעוז עצמו גם אם המצרים היו יושבים על הסוללה עדיין אתה יכול להלחם וקשה מאד לקחת את זה. הם היוו גם בעבר אני משוכנע שאכן זה ככה, להיכנס למעוז הזה בלילה ולנסות לכבוש אותו, זה עסק קשה מאד, זה לא פשוט, ועבודה שחלק מהמעוזים עם 2-3 אנשים נשארו בפנים, שלמים מבלי שהמצרים יכנסו פנימה.

אם תשאלו אותי אם זה היה טוב להגנה קשיחה על קו התעלה, אני חושב שכן. אני גם חושב ומאמין שאילו היו הטנקים, והמערכת היתה מלאה, (לא כפי שהיתה ב-6 אוק') כאשר היו כל המעוזים מאויישים ומתורגלים והטנקים היו במקומות, אני לא אומר שהמצרים לא היו צולחים גם בלילה בנורח מראש חכנו שמצרים יצלחו בין המעוזים אני מאמין שהתמונה היתה אחרת.

אני רוצה עכשיו לתת תאור לחלק שיושבים פה. הם ודאי זוכרים את החקופה הזו. נניח שלא היו הולכים על מעוזים. מי שזוכר את הסיורים שעשו בהתחלה בין המעוזים, לא הרגלים, את הסיורים שעשו עם הטנקים. אילו לא היונו יושבים על קו המים עד המעוזים, לא היונו שולטים על הסוללה בכלל.

אולי אלמוג זוכר פה תמונה אחת. נדפק טנק אחד מצפון ל"מצמד", אני זוכר איזה קושי היה להוציא את הטנק הזה עם קבלים של 200 מטר. נכנסו ויצאו ולא היה מלחמת התשה רצינית, רק טיפספו בחלק הזה. אני זוכר את הסיורים בגזרה הדרומית, סיורים שעשו אותם מ"מפצח" לכיוון "ליטוף", בכל סיור כזה נדפקו לנו טנקים ונגמ"שים. היו לנו הרגלים ופצועים. לאט, לאט הפסקנו לעשות את הסיורים האלה, אם לא היונו יושבים על קו המים, והיינו עובדים בשיטה הניידת על קו המים מהר מאד, היונו רחוקים מהתעלה.

למצרים, המעוזים האלה היוו עבורם מן מכשול. גם כלפי צפון וגם כלפי דרום. הם נכנו במקומות כאלה, עשו ערכה שמשם יצלחו עיקר כוחות. אילו לא היונו יושבים על הקו, המצרים היו יושבים והם אמנם עברו מאות ואלפי פעמים. החיילים עברו בלילה ומיקשו את הסוללות, מיקשו את השטח, וכל תנועת טנקים לאורך קו המים היתה מבצע שלם לחילוף. את זה לא ניתן להוכיח היום, מאחר ואין לנו עכשיו כאן קו תעלה. אני מניח שלא יבדקו את הקונצפציה השניה, אני מאמין באמונה שלמה שאילו המעוזים היו בנויים כפי שהיו בנויים עם האנשים, מאמינים ומתורגלים אני מאמין שהתמונה היתה אחרת. אני לא יכול להוכיח את זה, גם אי אפשר להוכיח את הקונצפציה השניה, אומרים שזה נכשל, זה לא אותה מערכת שנבנתה גם אחרי מלחמת ההתשה ולא בראית הזו. זו שעותי האישית, אני חושב שהיה לנו יותר גרוע אם היו לנו את הטנקים קדימה. אני מאמין אמונה מלאה, שאם המעוזים היו בנויים במערכת המלאה מבלי שמתחילים לחסל עם תצפיות, וכל מה שקשור בזה והטנקים היו פחות או יותר במקומות, הם לא היו צריכים להיות על קו המים בשעה 2, הם היו צריכים להיות במקום כזה, לא על הסוללות, אני מאמין שהתמונה היתה נראית אחרת, והקונצפציה השניה לא תינתן

איר קלי

לפחות בחקופה הקרובה. נושא "אור יקרות" - מיד לאחר מלחמת ההתשה הלכו לחפש פיתרונות נוספים כיצד להרתיע את המצרים מלחצות את קו התעלה. ואז ניסו את המיתקן הזה, "אור יקרות" והוא הופעל. אחרי מלחמת ההתשה באחד הימים פניקו הוא שיפעיל אותו, הוא הופעל מצפון ל"מפצח" :

א. המצרים - תתן פיצוץ רציני כי אתה מפעיל בבת-אחת חומר, המצרים שעבדו בצד השני נחננו קפיצה והמשיכו לעבוד. הכינו 2 מערכות כאלה.

סה"כ, מערכת אחת היתה מצפון לחזיון א' והשניה שהיתה בשטח בין "מפצח" א' ל-ב'. המערכות האלה חייבו שתהינה מחוברות עם מערכות למעוז לצורך ההפעלה. כאשר בדקו את המערכת, הסתבר שאם אתה רוצה להזרים לאורך התעלה כמות כזו שתבער שעה, אתה חייב כל 300-400 מ' לשים מיכל עצום עם דלק בכמויות עצומות, אתה צריך מישחו שיפעיל את זה. גם שיפעיל קודם את הדלק ובשלב השני יפעיל את המערכת החשמלית להפעלת הדלק. הסתבר שזה לא מעשי, לא ניתן לעשות את זה, ואז החליטו ללכת על מערכת הונאה. בכל מקום שעשו סוללות תקעו סוללות רק"ם. היו סה"כ 2 מערכות כאלה שאם הם היו מופעלות, היו נחנתות 200 מטר דלק מול המעוז, זה דבר לא רציני וירדו מהדבר הזה.

כל הנושא של "אור יקרות" הוא לא היה מעשי, לא היה קיים, והמערכת הזאת היתה סה"כ מער הונאה. ההונאה היתה מצויינת כיע שו את זה בלילה עם אורות פנסים, את הצנורות האלה הכניס מערכת כזו הופעלה בשנת 71 בשטח, באור היום, אחה"צ, המצרים ראו התרשמו, באו, הסתכל עם משקפום שזה נגמר ולא התכוונו יותר להפעיל תחת "אור יקרות".

נושא פניו המעוזים לגבי חלק מהגזרה היה לו חלק בנושא הזה. כפי שכבר נאמר פה היתה כוונת שתהיה הגנה קשיחה על המערכת כל המעוזים נשארים לא התכוונו לסגת מהמעוזים. בשלב מסוים אחרי מלחמת ההתשה היו דיונים לא בפורום של המח"טים אלא מעל לזה, מה יקרה כשנצטרך לעזוב מעוז, איך נעזוב אותו, האם צריך לפוצץ דברים. חשבו על זה.

היו דיונים עם פיקוד דרום ואפילו על המטכ"ל, במידה ויקרה משהו ובכל זאת יצטרכו לעזוב או מעוז. האם לפוצץ, האם להכניס מראש חומר גפץ, חשבו על הדברים האלה. החלטו לרדת מזה, הסכום היה שלא יכניסו חומר לפיצוץ, לא יעסקו בתרגול, פינוי ועזיבה ואם יצטרכו לעזוב מעוז מסוים אין כוונה לתקוע אותו מחדש כדי להכנס אליו, לא עם חי"ר מעולה ולא עם טנקים. בסופו של דבר החליטו שההגנה היא הגנה קשיחה על קו התעלה ואין כוונה לעזוב את קו המים. על זה בנויה הקונצפציה של המעוזים, טנקים, הארטילריה והאוויר, אמרו שאם אי פעם, היו מוצאים אולי לא לכמות הזו אמרו שאם הטנק יגיע בזמן הנכון למקום המתאים, כאשר הרכב או הסיירת תהינה במקום המתאים אף אחד לא יעבור.

לגבי הגזרה הצפונית, אני יכול להגיד רק את האינפורמציה שאני יודע. חלק מזה אני נתתי פקודו שם בגזרה. בשבוע שעבר בכנס לראשונה שמעתי על נושא "כתובה" ו"דרורה". אני זוכר היום טוב מאד שבשלב מסוימים כליל 7/6 לחודש דהיינו ביום ראשון של התקיפה, ביקשו כל הזמן להתפנות. מפקד מעוז "דרורה" אמר: "יש לי פצוע, יש לי פצועים, אין לי תחמושת". בהתחלה ביקש עזרה, בשלב שני ביקש פינוי, אני לא אישרתי. בינתיים שמעתי שהתווספו טנקים. אני ידעתי, היו 5 טנקים בכל הגזרה הצפונית ואולי עוד 4 מג"חים כאזור מערב בציר הצפוני, אבל כל גזרה קנטרה ביום ראשון בבוקר היו לה 4-5 טנקים.

מתוך 70 טנקים נשאר 4-5 טנקים. קצין האנ"מ שלנו אמר לי: בוא נשלח את הטנקים ל"כתובה" להוציא את האנשים. אמרתי לו שאני לא מוציא אותם שישארם בפנים, אלה 4 טנקים האחרונים. שבוע שעבר נודע לי שלא היה שום דבר שם, לא ב"כתובה" ולא ב"דרורה". אני לא מאשים אותם בנושא הזה. היה יכול להיות דבר הפוך הייתי אומר להם לצאת והם היו נדפקים. היו שני מחלקות. אחת חי"ר מעולה מצויין, מחלקת מילואים של 269 בלי רקב, והיתה מחלקה של 424

אם
על
האגודה

על 3 נגמ"שים. ידענו שזורמים מילואים, מנויסיים זה מה שהיה כנזרה הצפונית ביום ראשון ב-0500-0600 בבוקר.

האמת היא שביום ראשון לפני הצהריים אמיר פנה לפינוי המעוזים. אז לא היתה הוראה מהפיקוד. ההוראה הראשונה שאני יודע, שברן חזר המהישיבה מהפיקוד ביום א' בערב, אז ניתנה הוראה רשמית לפנות את המעוזים. כל מה שפונה ביום א' זה היה ביוזמה מקומית של הנזרה ולא שהגיעה פקודה מהאגודה.

גדמה לי שבדיון שהיה ביוטר אשון בפיקוד, לא השתתפתי בו, ואז ברן היה מפקד הנזרה והוא נסע לישיבה הזו. כשהוא חזר חזרה הוא אמר: כוא נראה מה אפשר לעשות, אם יש אפשרות לפנות חלק מהמעוזים ואם לא להשאיר אותם בפנים עד שנלקח עם התקפת הנגד.

מעוז "מפרקת" - לא רציתי לפתח את זה בדיון השבוע, אני רוצה לתת כמה עובדות בשטח. על "מפרקת" עד מחצית השניה של הלילה, חוץ מנפגעים שנפנו אותם היו שם 7 איש מתוך 15 בתוך המעוז, ואת השאר פיגו גם הרוגים וגם פצועים. עמד טנק בפנים עם מפקד סנק בתוך המעוז, היה שקט מסביב ל"מפרקת". עכשיו אני יודע ש-15 טנקים שקעו שלמים, אלה פשנמצאים בתערונו אצל המצרים בגלל זה שלא הכירו את השטח.

פפר הניע ונכנס לאזור הביצות שנמצא מצפון למדרום למעוז "מפרקת" עוד לפני המעוז 3 ק"מ. חלק מהם שקע והיו סה"כ 6 טנקים. היו 5 איש בפנים אמרו לי: "היסטריה". אמרתי: "ססדר, שירגעו וישבו בפנים" הם פעלו על גשרים צפונה ודרומה. בבת-אחת דיווחו שנשארו 3 טנקים ומבקשים אישור להתחיל לפנות את הטנקים ולהוציא אותם לחילוץ. זה לא היה הירדררות של מצב שמפרקת קפצו על טנקים, עמד טנק בתוך המעוז, היה קשר בפנים, חלק מהקשר למפרקת נעשה באמצעות הטנק הזה. כתוצאה מזה לא ניתנה פקודה לפנות את המעוז באותו יום, כי כבר היה מאותו לא היו טנקים וכוחות לפנות. גם לא היו כוחות בשביל לשלוח ולתגבר את המעוז הזה בחי"ר. בשעות הלילה היה שקט לגמרי במפרקת, צלחו מצפון ומדרום, היה גשר, דפק גשר ואז הוא נשאר עם 2 טנקים. נתתי לו אישור ללכת לחלץ, עשה את פעולות החילוץ ו-15 טנקים נשארו אצל המצרים שלמים שקועים בקרקע. ביום ראשון בבוקר כשראינו מה המצב הכוחות בלוח הזמנים, הני ברן לבד לא עם האוג' כי הטנקים הראשונים הניעו בסביבות 0800-1000. הניעו טנקים בלי צוותים הצוותים היו באוטובוסים. ואז התחלנו לחפש פיתרונות איך להתחיל לפנו את האנשים מהמעוזים. בחרדה רבה מאד כי ידענו שהמצרים יושבים בכל המקומות. מי שיצא יצא בנס, במקום מסויים מי שבבר הצליח לצאת נדפק ע"י כוחות שלנו.

לגבי כל נושא המעוזים - אבנים שנשפכו, סתמו את הפתחים, היו מקושים ודברים אחרים, יש תיק מעוזים שם כתוב בדיוק כמה כלי עבודה צריכים להיות ובאיזה נבונקרים צריכים להיות, אפילו אסון שיהיו בכונקר אחד.

אני לא יודע מה ההתפתחויות. מה שאני זוכר עלפני זה, היו כלי עבודה. בהתפתחויות השונות היו שלבים של התפתחות כלי הנשק בתוך המעוז. בעבר היו במעוזים 3.0 ומאגים לא בגלל זה שרצו או זה. בשלב שני הניענו לזה שיהיה פחות מאגים אבל שיהיה סוג תחמושת אחד.

האלוף קלמן: אבל בנושא של כלי עבודה, אני רוצה שתוע שהיו בזמנו כלי עבודה, מתוך ראייה שזה עלול להסתם ויצטרבו לעבר עם המערכת הזאת. לגבי מיקוש, אני יכול לומר לך - לא כל המעוזים היו ממוקשים מראש. בשלבים מסויימים הפסקנו עם המיקוש בגלל כוחותינו, לפחות 2-3 מקרים (אני זוכר כתצע) גם ב"אורלק" וגם ב"ליטוף" נקטעו רגלים של צנחנים או של קשרים כתוצאה מז שהם לשלו על המוקשים של נו. בשלב מסוים הפסקנו עם הנושא הזה אבל ידענו דבר אחד: שהתיי הוא המפתח לגבי המעוזים. היו אני יכול לומר לך שבחלק ניכר מהמקומות למרות ההתפגזות והכל התייל נשאר. אני לא אומר שלא חדרו, הם פרצו עם סולמות אבל זה לא אופרציה שעלו ישר למע

למעלה. ולכן אמרנו שמה שיהיו יותר גודי תייל וקונצרטיות זה יעזור לעם ישראל מבחינת ההגנה, וגם זה היה צריך להיות למעלה ובמדרון היורד לכיון התעלות, על הדברים האלה אני זוכר שמנו הדגשים מסויימים. אולי לא היו תלתלים או תייל אני לא יודע כרגע. בכל אופן, הנושא של קונצרטיות של מייל (מילוי מלא) עד היום אני זוכר שבחזיון היה 300-400 מ', היה צריך להיות תייל ואני בטוח שמשם אי אפשר היה לעלות. אני בטוח שמשם לא תקפו; אין ספק בזה. אני יודע מהפשיטות שהיו בתקופת ההתשה שהתייל היה גורם מכריע ומעכב לגבי חיל הרגלים. מוקשים - אני לא מאמין במוקשים. אני מאמין פי 10 יותר בתייל למרות שכל מכשול ניתן לחציה והשאלה היא מה משקיעים עליו.

אמצעים מיוחדים - פינקן כבר דיבר על זה. כלה אמצעים המיוחדים נכשלו בתקופת ההתשה. אנחנו רצינו להעביר אינפורמציה לפק' צפון מרוכז על מערכת ההתראה ועל ההגנה במעוזים. אחרי חק' ההתשה עשינו סיורים גם בכקעה וגם ברמת הגולן ושם יש באמת ככל מעוז אבטיחים אבל שם אין הפגזות, כלומר לא היו הפגזות. ואז אמרנו לפיק' מרכז שזה לא עובר, כלומר, המערכת הזאת לא עובדת. אני לא מדבר על מארבים שיוצאים בלילה בין מעוזים. הדבר היחיד שעשו עם אבטיחים זה שבשלבם מסויימים ירו אותם לצד השני שלה תעלה. אך לתת מזה הגנה אף קלימורים ואף אבטחזאלא עבד, כאשר היה צריך לעבד. בפשיטת, שהיו על המעוזים שבהם היו אבטיחים וקלימורים אף אחד מהם לא עבד. דרך אנכ, תקיפת חזי"ר במיק' הצפון היתה שונה מ מאשר תקיפת החי"ר בקו התעלה.

לכן קשה היום לבוא ולומר: למה לא היו אבטיחים וקלימורים. אני יכול לומר לכם בשקט שבנוו הזאת כל האמצעים שהיפשו, לא רק את זה לקחנו לסיורים (כשהיו המארבים המפורסמים של המצרים) אלא את הדברים הטובים ביותר של פיק' צפון היה שם זחל שיוורה לכל היכוונים וגם זה לא תמיד התאים כי הסתכר שבנלל הסוללה זה שונה מאשר בפיק' צפון. החאימו כל מיני דבר אבל סה"כ ניסו ללמוד וליישם את הדברים הטובים. אני אומר את זה כיון שהיום יכולים לבוא מן מפקדי המעוזים ולומר שלא היו אבטיחים וכו'. לכן, צריך לזכור את ההסטוריה של זה כי לא בולט יודעים את זה.

אך זה לא משנה לגבי העובדה כי אני משוכנע שגם בלי אבטיחים ובלי הקלימורים אפשר היה להחזיק במעוזים. והמצב אם היו לוחמים, אם היה נשק ותחמושת, ואם לא היו הנפגעים, ועובדה שבמקרים רבים המעוזים (מרבית המקרים) החזיקו מעמד, בלי שום בעיות. אני עוד אגע בנושא איכות כח אדם. אבל בעיקרון ניתן היה להחזיק את זה. שבטופו של דבר במילא אי אפשר היה להניע אליהם. אנחנו היום חכמים לאתר מעשה, אבל לפני שהגיעו המילואים לא חשבנו ככה, או להפך היה ברור שהולכים ותוקפים בשביל לפנות את הגזרה המזרחית. לגבי הלוחמים - צריך לזכור דבר אחד למרות שזה הופיע בפקודות, ברגע שחתחילה הכוננות זמני לא חשבתי שמישהו ילך להחליף את הכוחות בתוך המעוזים. בתק' העבר הרחוק במעוזים היו רק צנחנים וגולני, או נח"ל. ז"א הלכו בעיקר על סריר ולא על מילואים היו תקופות שרק סריר ישב במעוזים, אך מאז עבר זמן ולמעשה אפשר לומר שהכוחות האלה באו להחזיק את המעוזים, את מערכת ההתראה, ואני יודע שגם בחלק ניכר מהמקרים למרות שאתה אומר שהיו חיילים בעלי הכשרה מקצועית שלב ב', בהרבה מקרים הם נלחמו ונלחמו טוב. ובהרבה מקרים בגלל זה לא נכנסו המצרים למעוזים.

לסיכום אני רוצה לומר: אני חושב שכל מה שעשו במלחמה הזאת במחינת סיוע למעוזים, מחוץ הנסיון או הרצון, אפשר לגעת בזה מכיון אחר, ארטילריה. מרבית הארטילריה, ומרבית הטנקים דבר ראשון הלכו להכנת המעוזים, ובאגפי המעוזים. אני שמעתי שמועות שיש הרגשה למפקדי המעוזים שהפקירו אותם, ולאלה שנוכחים מה היום אני יכול לומר בשקט - לא הפקירו אף מעוז,

עשו כל מאמץ בהתאם למצב, להניע למעוז, לנסות לחלץ או לחפות עליו. אני גם מאמין שביום הראשון בבוקר בשעוד לא היתה הרגשה ואנחנו שומעים שיהיה סגן 4 שעות בתוך הכפר, ההרגשה היתה שהקו עוד לא נפל למרות שהיו צליחות בכל המקומות למרות שהיו נפגעים רציניים כי לפי המספרים שהיו לנו, שליש מהכח שרד. (מתוך 300 טנקים 110 טנקים שרדו), בליל שבת - ראשון לאחר קרב הבלימה הראשוני כפי שבוצע בלילה. אני גם לא יודע אם היום אפשר למרוד כמה תחמושת ארטילרית בצורה ישירה נורתה לצורך הסיוע למעוזים. אני יכול רק לומר שנעשה נל מאמץ כמה שאפשר היה לעשות. אני יודע שבנזרה הצפונית לא היה את מי לשלוח אפילו אם היוו רוצים.

למשל: "כתובה" ו"דרורה" כל הזמן הרגענו אותם השבתי שהטנקים שיצאו מקנטרה ינועו צפונה. אבל אחרי שיצא מקנטרה שרדו 5 טנקים (היום אני יודע על 5 אז היו 3-4) החלטתי לא לשלח אותם לא "כתובה" ולא "דרורה" בידיעה ברורה, ולמרות שהיו בקשות לפנות את הציר או לשלוח לעשרה, אילו היינו שולחים את 5 טנקים היום אנחנו יודעים הם היו נדפדפו אבל, אלה הם החלטות שצריך לזכור באילו נסיבות ניתנו, מה היה המצב, מה היתה התמונה בכל אחד ואחד מהרגעים. היום אנחנו יותר חכמים, בדיעבד, לאחר שעשינו תחקירים ואנחנו לא את הכל יודעים.

אני שמה שקיימנו את הצנס הזה אני רק מצטער שלא הגיעו כולם, היום אנחנו לא מתכוונים לבנות מעוזים לא בכלל זה שאנחנו לא רוצים, אלא השתנו הנתונים, אופי הקרקע, השטח, ובהחלט יש לנו לקחים מהמלחמה שקשורים למעוזים וצריכים להפיק אותם לגבי אנשי השריון וכאובן לגבי אנשי החי"ר, לפחות לגבי ביקעת הירדן. אני מניח שעדיין יש מעוזים ברמת הגולן וקוראים לזה "מוצב ט"ר" צריך להפיק את אותם הלקחים שאפשר יהיה להפיק מהסיכום הזה.